

EGZAMIN MATURALNY 2005

Biuletyn OKE nr 6

Język angielski

Informacje po egzaminie maturalnym z języka angielskiego

Kraków 2005

Spis treści

Wstęp	3	
1. Informacje o ustnym egzaminie maturalnym z języka angielskiego	5	
2. Pisemny egzamin maturalny z języka angielskiego – opis arkuszy i kartoteka testu	6	
3. Wyniki pisemnego egzaminu maturalnego z języka angielskiego	12	
4. Analiza zadań egzaminacyjnych	15	
5. Organizacja oceniania prac maturalnych	35	
6. Podsumowanie – wnioski	37	

Opracowała: Elżbieta Janicka-Biernat

Obliczenia statystyczne wyników: *Anna Rappe*

Wstęp

Egzamin maturalny z języka angielskiego składał się z dwóch części: ustnej i pisemnej. Egzamin ustny odbywał się w szkołach i oceniany był przez Przedmiotowe Zespoły Egzaminacyjne. Szkoły przeprowadzały egzaminy ustne od 18 kwietnia 2005 r. Egzamin ustny mógł być zdawany na dwóch poziomach: podstawowym lub rozszerzonym. Informacje dotyczące ustnego egzaminu maturalnego podane zostały w następnym rozdziale niniejszego raportu.

6 maja 2005 r. odbył się pisemny egzamin maturalny z języka angielskiego. Materiały egzaminacyjne dotyczące tego egzaminu (arkusze i model odpowiedzi) można pobrać ze stron internetowych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie (www.cke.edu.pl). Pisemny egzamin maturalny odbywał się w szkołach, a oceniany był przez zespoły egzaminatorów pracujące w Ośrodkach Koordynacji Oceniania.

W szkołach ponadgimnazjalnych w województwach: lubelskim, małopolskim i podkarpackim przystąpiło do pisemnego egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie podstawowym 53 286 zdających. Wszyscy zdający wykonywali zadania z Arkusza I, który odpowiadał wymaganiom dla poziomu podstawowego. 20 579 zdających, po wykonaniu zadań z Arkusza I, zdecydowało się przystąpić do rozwiązywania zadań odpowiadających wymaganiom dla poziomu rozszerzonego, wchodzących w skład Arkusza II i Arkusza III. Egzamin na poziomie rozszerzonym różnił się od egzaminu na poziomie podstawowym stopniem trudności tekstów, zakresem sprawdzanych umiejętności oraz kryteriami oceniania.

Wszyscy maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu z języka angielskiego jako przedmiotu obowiązkowego wykonywali najpierw zadania z Arkusza I. 99,2% maturzystów zdało egzamin z języka angielskiego, tzn. uzyskało co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania na poziomie podstawowym. Około 40% zdających egzamin maturalny z języka angielskiego jako przedmiot obowiązkowy, podjęło się, po przerwie, rozwiązania zadań z arkuszy: II i III. Wynik pisemnego egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym nie decydował o zdaniu egzaminu.

Egzamin z języka angielskiego wybrany jako przedmiot dodatkowy musiał być zdawany na poziomie rozszerzonym; zdający wykonywali zadania ze wszystkich trzech arkuszy.

Zdający rozwiązywali zadania sprawdzające umiejętności określone w *Standardach wymagań egzaminacyjnych* i zgodne z obowiązującą *Podstawą programową*. Zadania zastosowane w egzaminie zostały przygotowane zgodnie z ustaleniami dotyczącymi tworzenia arkuszy egzaminacyjnych do egzaminu maturalnego w 2005 roku; z uwzględnieniem wymagań zapisanych w *Informatorze maturalnym od 2005 roku – język angielski*. Arkusze egzaminacyjne wykorzystane w egzaminie maturalnym w maju 2005 r. zostały opisane w rozdziale *Pisemny egzamin maturalny z języka angielskiego – opis arkuszy i kartoteka testu*.

Kolejny rozdział biuletynu poświęcono wynikom egzaminu, w którym szczególnie polecamy zapoznanie się z wynikami egzaminu z języka angielskiego w skali staninowej oraz porównanie wykonania testu przez zdających z liceów ogólnokształcących i liceów profilowanych. Warto również zapoznać się z biuletynem informacyjnym dostępnym na stronie internetowej OKE w Krakowie (www.oke.krakow.pl/moodle), w którym przedstawiono informacje: *Pozycja wyniku egzaminu maturalnego w roku 2005* oraz *Wyniki matury 2005 w OKE Kraków według województw*.

Najobszerniejszą częścią biuletynu jest rozdział zatytułowany *Analiza zadań egzaminacyjnych*. Powinien on zainteresować nauczycieli języka angielskiego, których uczniowie przystąpili do egzaminu w maju 2005 r.; w szczególności zaś tych, którzy pracują z uczniami przygotowującymi się do egzaminu w roku szkolnym 2005/2006.

W rozdziale poświęconym analizie zadań egzaminacyjnych odnosimy się do łatwości zadań częściowych, zadań sprawdzających poszczególne umiejętności, części arkuszy i całych arkuszy oraz do stopnia trudności egzaminu na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Bardziej szczegółowo potraktowane zostały te zadania, które sprawiły największą trudność zdającym; pomimo, że cały egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie podstawowym okazał się egzaminem łatwym, a egzamin na poziomie rozszerzonym był egzaminem umiarkowanie trudnym. Zadania otwarte omówione zostały w nawiązaniu do kryteriów wykorzystywanych przy ich ocenie. Przedstawiono również obszar standardów wymagań sprawdzany w poszczególnych zadaniach.

Do arkuszy egzaminacyjnych pisemnego egzaminu maturalnego z języka angielskiego dołączone były karty odpowiedzi i oceny, które w części przeznaczonej dla zdającego wypełniali przystępujący do egzaminu maturzyści. Zdający nanosili swoje rozwiązania zadań zamkniętych w arkuszach, a następnie przynosili je na kartę, korzystając ze wskazanego sposobu.

Zadania otwarte zostały ocenione przez zespoły przeszkolonych egzaminatorów, wpisanych do rejestru Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie. Przeprowadzenie egzaminu nie byłoby możliwe bez dużego zaangażowania egzaminatorów, weryfikatorów, przewodniczących zespołów oraz koordynatorów. Mając tę świadomość, pragniemy złożyć wszystkim uczestniczącym w procesie oceniania prac maturalnych z języka angielskiego serdeczne podziękowania za podjęcie współpracy z OKE w Krakowie. Dziękujemy za wysiłek i poświęcony czas. Było to dla wszystkich nowe i trudne zadanie, tym bardziej, że wielu egzaminatorów nie odważyło się go podjąć. Informacje dotyczące zespołów przedstawione zostały w rozdziale *Organizacja oceniania prac maturalnych*.

Biuletyn kończy krótkie podsumowanie zawierające sugestie dla nauczycieli, które wraz z analizą zadań i wyników mogą pomóc w planowaniu pracy z uczniami, którzy przystąpią do egzaminu maturalnego z języka angielskiego w kolejnych sesjach egzaminacyjnych..

1. Informacje o ustnym egzaminie maturalnym z języka angielskiego

Zestawy na egzamin ustny przygotowywane były przez okręgowe komisje egzaminacyjne. Egzamin na **poziomie podstawowym** trwał 10 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 5 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na przeprowadzeniu trzech rozmów sterowanych (uzyskiwanie, udzielanie informacji; relacjonowanie wydarzeń; negocjowanie). Zdający musiał wykazać się umiejętnością reagowania językowego w sytuacjach życia codziennego. Rozmowy prowadzone były zgodnie ze scenariuszem podanym w zadaniu w języku polskim. Zadanie drugie polegało na opisanie zamieszczonej w zestawie ilustracji oraz udzieleniu odpowiedzi na dwa pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego.

Zadania w zestawach na poziomie podstawowym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia krótkiej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu podstawowego). Oceniana była umiejętność przekazania informacji (9 punktów), opisanie ilustracji (2 punkty), wyrażania opinii (4 punkty) oraz umiejętności językowe (5 punktów).

Egzamin na **poziomie rozszerzonym** trwał 15 minut. Zdający miał na zapoznanie się z zestawem 15 minut, które nie były wliczane do czasu trwania egzaminu. Zestaw dla zdających na poziomie podstawowym składał się z dwóch zadań. Zadanie pierwsze polegało na opisanie zawartego w zestawie materiału stymulującego oraz rozmowy z egzaminującym na temat zaprezentowany w materiale. Rozmowa prowadzona była w oparciu o pytania zawarte wyłącznie w zestawie egzaminującego. Zdający musiał wykazać się umiejętnością opisywania przedstawionego materiału, interpretacji zawartych w nim treści oraz wyrażania i uzasadniania własnych opinii. Zadanie drugie polegało na prezentacji przez zdającego jednego z dwóch tematów umieszczonych w zestawie oraz dyskusji z egzaminującym na przedstawiony temat. Celem tej części egzaminu było sprawdzenie umiejętności wyrażania, uzasadniania i obrony własnych opinii związanych z prezentowanym tematem.

Zadania w zestawach na poziomie rozszerzonym obejmowały pełen zakres tematyczny przewidziany w standardach wymagań i sprawdzały umiejętność tworzenia dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi ustnej oraz reagowania językowego w zakresie mówienia (z uwzględnieniem wszystkich umiejętności szczegółowych ujętych w standardach III, IV dla poziomu rozszerzonego). Oceniana była umiejętność prezentacji materiału stymulującego i tematu (5 punktów), interpretowanie, wyrażanie opinii i argumentowanie (8 punktów) oraz umiejętności językowe (7 punktów).

Zdający przystępowali, zgodnie z wcześniejszymi deklaracjami, do ustnego egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym lub na poziomie rozszerzonym. 95% maturzystów zdało ustny egzamin maturalny z języka angielskiego, uzyskując co najmniej 30% punktów za wykonanie zadań z wybranego przez siebie poziomu. Około 4% maturzystów nie zdało egzaminu na poziomie podstawowym, a około 1% zdających nie uzyskało co najmniej 6 punktów wymaganych do zdania egzaminu ustnego na poziomie rozszerzonym.

2. Pisemny egzamin maturalny z języka angielskiego – opis arkuszy i kartoteka testu

Pisemny egzamin maturalny z języka angielskiego obejmował trzy arkusze egzaminacyjne: jeden arkusz na poziomie podstawowym (Arkusz I) i dwa arkusze na poziomie rozszerzonym (Arkusz II zawierający zadania zamknięte oraz Arkusz III zawierający zadania otwarte). Arkusze na obydwu poziomach sprawdzały rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz umiejętność konstruowania wypowiedzi pisemnej. Dodatkowo na poziomie rozszerzonym sprawdzana była umiejętność rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych.

Poziom podstawowy

ARKUSZ I

Arkusz pierwszy (czas trwania: 120 minut) obejmował 3 części: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego oraz wypowiedź pisemną.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 20 minut i składała się z 2 zadań zamkniętych opartych na różnorodnych tekstach. Zadaniem zdających było rozwiązanie tych zadań na podstawie tekstów nagranych w warunkach studyjnych przez rodzimych użytkowników języka angielskiego. Na płycie każdy tekst nagrany był dwukrotnie i przewidziane były przerwy na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30 % całości testu na poziomie podstawowym).

Zadanie 1 dotyczyło tematu katalogowego „Zakupy i usługi” i polegało na wysłuchaniu tekstu o zakupach w Londynie i wybraniu odpowiedzi zgodnych z treścią usłyszanego nagrania. Zastosowaną techniką był „wielokrotny wybór”, przy czym na poziomie podstawowym wybór ten został ograniczony do 3 możliwości. Zadanie to sprawdzało umiejętność określenia głównej myśli tekstu, stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje oraz wyselekcjonowania ich. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 6 punktów.

Zadanie 2 było zgodne z tematem katalogowym „Świat przyrody” i polegało na wysłuchaniu prognozy pogody oraz stwierdzeniu, które zdania są prawdziwe, a które fałszywe (technika „prawda-falsz”). Zadanie to sprawdzało umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje. Ze względu na dużą liczbę szczegółów zadanie wymagało od zdającego dokładnego zapoznania się z jego treścią oraz koncentracji w czasie słuchania tekstu. Z tego względu wydłużona została przerwa na zapoznanie się z zadaniem, a dla ułatwienia, określenia czasu w zadaniu podane zostały pogrubioną czcionką. Tekst dotyczył popularnego tematu rozmów odbiorców anglojęzycznych i oparty był na podstawowym słownictwie z tego tematu. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 9 punktów.

Część druga – **Rozumienie tekstu czytanego** – składała się z 3 różnorodnych tekstów oraz zadań zamkniętych sprawdzających ich zrozumienie. Zadania te badały przede wszystkim umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje i ich wyselekcjonowania oraz określenia głównej myśli tekstu. Są to umiejętności, które w sytuacjach życia codziennego, w zakresie odbioru tekstu wydają się najistotniejsze i z tego względu położony został na nie nacisk na poziomie podstawowym. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 20 punktów (40% testu na poziomie podstawowym).

W **zadaniu 3** zdający miał dopasować jeden z czterech hoteli do każdej z podanych informacji. Zadanie to było zgodne z tematem katalogowym „Podróżowanie i turystyka” i miało przede wszystkim zbadać, w jakim stopniu uczniowie opanowali umiejętność wyszukiwania i selekcjonowania informacji zawartych w tekście. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 8 punktów.

Zadanie 4 zawierało tekst przedstawiający opis akcji uwolnienia nielegalnie przetrzymywanych zwierząt oraz znajdowania dla nich domów i zgodne było z tematami katalogowymi: „Państwo i społeczeństwo” oraz „Świat zwierząt”. W zadaniu tym zdający musiał zdecydować, czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Sprawdzane w zadaniu standardy to umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje i wyselekcjonowania informacji z tekstu. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 7 punktów.

Tekst w **zadaniu 5** dotyczył tematu katalogowego „Szkoła” i porównywał osiągnięcia dziewcząt i chłopców w edukacji szkolnej w Wielkiej Brytanii. Wybrany typem zadania był „wielokrotny wybór”, w którym zdający miał wybrać właściwą odpowiedź spośród podanych czterech możliwości. Zadanie to sprawdzało umiejętność określenia głównej myśli tekstu oraz wyszukania i wyselekcjonowania w nim konkretnych informacji. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł uzyskać 5 punktów.

Część trzecia – **Wypowiedź pisemna** – składała się z dwóch zadań. Zadaniem zdającego było napisanie dwóch różnych tekstów użytkowych: wiadomości oraz listu formalnego. Obydwie formy zawarte w arkuszu egzaminacyjnym wymagały użycia języka obcego w sytuacji naturalnej, w której zdający może się znaleźć w przyszłości zarówno w życiu prywatnym jak i zawodowym. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% całości testu na poziomie podstawowym).

W **zadaniu 6** zdający miał sformułować wiadomość dla mieszkającego u niego gościa. Zadanie to związane było z tematami katalogowymi: „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz „Żywność” i sprawdzało umiejętność udzielania informacji i wyjaśnień, opisywania czynności, przetwarzania tekstu podanego w języku polskim oraz konstruowania danej formy wypowiedzi z zastosowaniem odpowiednich środków leksykalno-gramatycznych. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 5 punktów.

Zadanie 7 wymagało napisania listu formalnego w sprawie przyjęcia na uczelnię zagraniczną, co jest bardzo praktyczną umiejętnością. Zadanie to opierało się na tematach katalogowych: „Człowiek” i „Szkoła”. Sprawdzało ono następujące umiejętności: udzielanie informacji i wyjaśnień, opisywanie ludzi, relacjonowanie wydarzeń, przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii oraz przetwarzanie tekstu podanego w języku polskim. Wymagało ono także wykazania się umiejętnością napisania listu formalnego, wypowiadania się w tej formie z zachowaniem określonego limitu słów oraz poprawnego stosowania środków leksykalno-gramatycznych oraz językowych adekwatnie do ich funkcji. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł uzyskać 10 punktów.

Kryteria oceniania obydwu zadań różniły się od siebie w dość istotny sposób. W krótkiej formie użytkowej (zadanie 6) nacisk położony był na komunikatywny przekaz informacji określonych w poleceniu (4 punkty), a za poprawność językową zdający otrzymywał 1 punkt. W dłuższej formie użytkowej (zadanie 7), oprócz przekazania informacji (4 punkty), istotna była też forma listu (2 punkty) oraz jakość języka (poprawność językowa – 2 punkty i bogactwo językowe – 2 punkty).

Tabela 1. KARTOTEKA ARKUSZA I

		Numer zadania	Zakres tematyczny	Rodzaj tekstu/forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typ zadania	Liczba elementów zadania	Liczba punktów	Sprawdzane standardy	
Poziom podstawowy	Arkusz I	Część I	1.	Zakupy i usługi	Tekst narracyjny	Z	Wielokrotny wybór	6	6	II – 1a, c, d
			2.	Świat przyrody-prognoza pogody	Komunikat	Z	Prawda /fałsz	9	9	II – 1 c
		Część II	3.	Podróżowanie i turystyka	Tekst informacyjny	Z	Dobieranie	8	8	II – 2c, d
			4.	Państwo i społeczeństwo-przestępczość; Świat przyrody-zwierzęta	Tekst informacyjny	Z	Prawda /fałsz	7	7	II – 2c, d
			5.	Szkoła	Tekst publicystyczny	Z	Wielokrotny wybór	5	5	II – 2a, c, d
		Część III	6.	Życie rodzinne i towarzyskie-czas wolny; Żywnienie	Wiadomość	O	Rozszerzonej odpowiedzi	1	5	I – 1e, f; I – 2b; III – 2a, e; IV 2b; V – 2
			7.	Człowiek; Szkoła	List formalny	O	Rozszerzonej odpowiedzi	1	10	I – 1c, a; I – 2b; III – 2a, b, d, e, f, IV – 2b, c; V – 2

Poziom rozszerzony

ARKUSZ II

Arkusz II (czas trwania: 70 minut) obejmował dwie części: rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych. Składał się on wyłącznie z zadań zamkniętych.

Część pierwsza – **Rozumienie ze słuchu** – trwała ok. 25 minut i składała się z dwóch zadań. Nagrania wykonane były w warunkach studyjnych przez rodzimych użytkowników języka angielskiego i oparte były na dwóch różnorodnych autentycznych tekstach. Zadania sprawdzały przede wszystkim umiejętność stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje i wyselekcjonowania ich. Podobnie jak na poziomie podstawowym każdy tekst nagrany był dwukrotnie i przewidziane były przerwy na zapoznanie się z zadaniem, rozwiązanie go i przeniesienie rozwiązania na kartę odpowiedzi. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł uzyskać 15 punktów (30% całości testu na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 8 oparte było na dwóch informacjach radiowych i obejmowało następujące tematy katalogowe: „Życie rodzinne i towarzyskie” oraz „Kultura”. Zadaniem zdającego było zdecydowanie na podstawie wysłuchanego tekstu, czy zdania zawarte w zadaniu są prawdziwe czy fałszywe, czyli stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje i wyselekcjonowanie informacji z tekstu. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 9 punktów.

Drugie zadanie w tej części testu – **zadanie 9** – dotyczyło przede wszystkim problemu uzależnień (temat katalogowy: „Zdrowie”), ale poruszało też problemy związane z tematem „Życie rodzinne i towarzyskie”. Wypowiedzi czterech osób związane były z problemem narkomanii wśród młodzieży oraz różnych sposobów radzenia sobie z tym problemem przez rodziców. Zadaniem zdającego było wybranie spośród czterech propozycji właściwej odpowiedzi, zgodnej z opinią danego rozmówcy (zadanie typu „wielokrotny wybór”). Zadanie sprawdzało następujące standardy wymagań: umiejętność określenia głównej myśli poszczególnych części tekstu, stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje oraz wyselekcjonowania ich. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 6 punktów.

Druga część testu składała się z 2 zadań na **Rozumienie tekstu czytanego** i 1 zadania na **rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych**. Za rozwiązanie tej części testu zdający mógł otrzymać 12 punktów (24% testu na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 10 dotyczyło tematu katalogowego „Zdrowie” i oparte było na tekście informacyjnym dotyczącym negatywnego wpływu braku snu na nasze samopoczucie. Zdający miał za zadanie uzupełnić tekst usuniętymi z niego zdaniami. Aby wykonać to zadanie musiał wykazać się umiejętnością rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł uzyskać 5 punktów.

Zadanie 11 oparte było na tekście publicystycznym opisującym niebezpieczną wyprawę wysokogórską oraz akcję ratowniczą. Zawierało ono elementy następujących tematów katalogowych: „Podróżowanie i turystyka” oraz „Sport”. Zadaniem zdającego było stwierdzenie, czy tekst zawiera określone informacje, wyselekcjonowanie informacji oraz wybranie jednej spośród czterech podanych możliwości. Dodatkowo zadanie sprawdzało też umiejętność określenia kontekstu komunikacyjnego (formy wypowiedzi). Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł uzyskać 4 punkty.

Tekst w **zadaniu 12** był kontynuacją tekstu z poprzedniego zadania, więc obejmował te same tematy katalogowe, sprawdzał natomiast odmienne umiejętności. Zadaniem zdającego było tutaj rozpoznanie różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych i wybranie właściwego sposobu uzupełnienia tekstu (zadanie typu „wielokrotny wybór”). Do wykonania tego zadania konieczna jest znajomość systemu gramatycznego oraz leksyki

na poziomie rozszerzonym. Dodatkową umiejętnością niezbędną do wykonania tego zadania było rozpoznawanie związków między poszczególnymi częściami tekstu, a użycie tego samego tekstu jak w zadaniu poprzednim ułatwiało wykonanie zadania poprzez stworzenie szerszego kontekstu komunikacyjnego. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 3 punkty (0,5 punktu za każdą poprawną odpowiedź).

ARKUSZ III

Arkusz III (czas trwania: 110 minut) składał się z dwóch części: zadania sprawdzającego umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz wypowiedzi pisemnej. Za tę część testu zdający mógł otrzymać 18 punktów (36% testu na poziomie rozszerzonym).

Zadanie 13 oparte było na tekście dotyczącym konfliktu związanego z nowymi regulacjami dowożenia dzieci do szkoły (temat katalogowy: „Państwo i społeczeństwo”). Sprawdzana była przede wszystkim znajomość różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych oraz umiejętność przetwarzania tekstu w zakresie stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych. W zadaniu wykorzystana została jedna technika, „uzupełnianie luk”, ale w dwóch różnych wariantach (uzupełnianie luki jednym wyrazem lub formą czasownika w nawiasie). Jednocześnie sprawdzanie znajomości systemu gramatycznego i leksyki w oparciu o tekst pomogło stworzyć czytelny kontekst komunikacyjny. Za rozwiązanie tego zadania zdający mógł otrzymać 5 punktów.

W **zadaniu 14** zadaniem zdającego było sformułowanie wypowiedzi pisemnej na jeden z trzech tematów (do wyboru przez zdającego). Tematy wypracowania były zgodne z następującymi tematami katalogowymi: „Nauka i technika”/„Dom”, „Człowiek”, „Uczestnictwo w kulturze” i obejmowały następujące formy wypowiedzi: **rozprawkę, recenzję i opis**. Zadanie to sprawdzało przede wszystkim umiejętność konstruowania różnych form wypowiedzi pisemnych z zastosowaniem różnorodnych struktur leksykalno-gramatycznych, wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem poprawności językowej i podanego limitu słów, przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób a także opisywanie ludzi / przedmiotów / miejsc / zjawisk / czynności, relacjonowanie wydarzeń oraz wyrażanie różnorodnych intencji oraz stanów emocjonalnych. W przypadku recenzji sprawdzana była także umiejętność przetwarzania tekstów przeczytanych w języku obcym lub polskim. W zadaniu ważne było też dostosowanie języka do wybranej formy tekstu oraz potencjalnego odbiorcy. W odniesieniu do wypowiedzi pisemnej oceniane były następujące elementy: treść (5 punktów), kompozycja (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) oraz poprawność językowa (4 punkty).

Tabela 2. KARTOTEKA – ARKUSZ II i ARKUSZ III

		Numer zadania	Zakres tematyczny	Rodzaj tekstu / forma wypowiedzi	Rodzaj zadania	Typ zadania	Liczba elementów zadania	Liczba punktów	Sprawdzane standardy	
Poziom rozszerzony	Arkusz II	Część I	8.	Życie rodzinne; Kultura – uczestnictwo w kulturze	Tekst narracyjny	Z	Prawda /fałsz	9	9	II – 1c, d
			9.	Zdrowie – uzależnienia; Życie rodzinne i towarzyskie – konflikty i problemy	Wywiad	Z	Wielokrotny wybór	6	6	II – 1b, c, d
		Część II	10..	Zdrowie – higieniczny tryb życia	Tekst informacyjny.	Z	Dobieranie	5	5	II – 2 f
	11.		Podróżowanie i turystyka – wycieczki, wypadki; Sport	Tekst publicystyczny	Z	Wielokrotny wybór	4	4	II – 2 c, d, g	
	12.		Podróżowanie i turystyka – wycieczki, wypadki; Sport	Test publicystyczny	Z	Test luk sterowanych	6	3	II – 2f, j	
	Arkusz III	Część I	13.	Państwo i społeczeństwo – urzędy, problemy i konflikty wewnętrzne	Tekst informacyjny	O	Test luk	10	5	V – 2b
Część II		14.	Nauka i technika / Dom / Człowiek; Kultura	Rozprawka / recenzja / opis	O	Rozszerzonej odpowiedzi	1	18	I – 1a, b, i, l; I – 2b; III – 2a, b, c, d, e, f; V – 2a	

3. Wyniki pisemnego egzaminu maturalnego z języka angielskiego

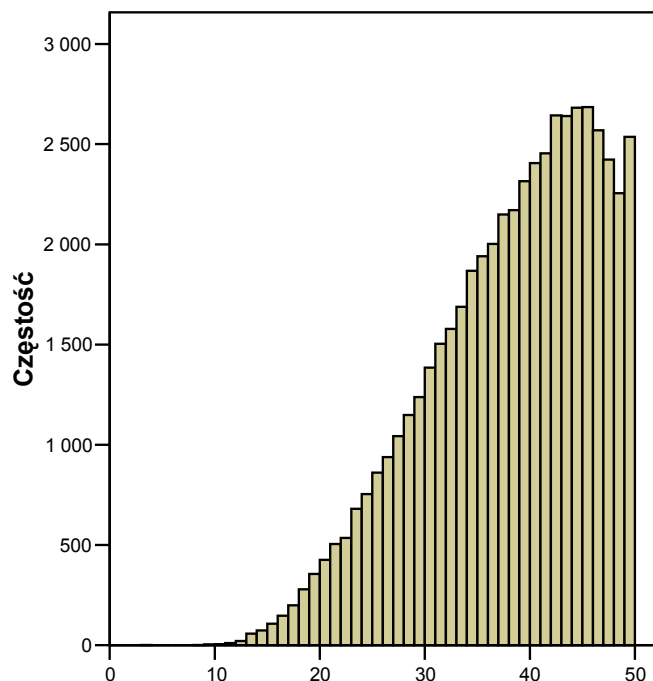
0,8% zdających, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka angielskiego jako przedmiotu obowiązkowego nie uzyskało 30% punktów za wykonanie zadań z Arkusza I, które są wymagane do zdania egzaminu maturalnego.

Poziom podstawowy – Arkusz I

Tabela 3. zawiera podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników zdających, którzy przystąpili do pisemnego egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie podstawowym w maju 2005 r. Rysunek 1. przedstawia rozkład wyników.

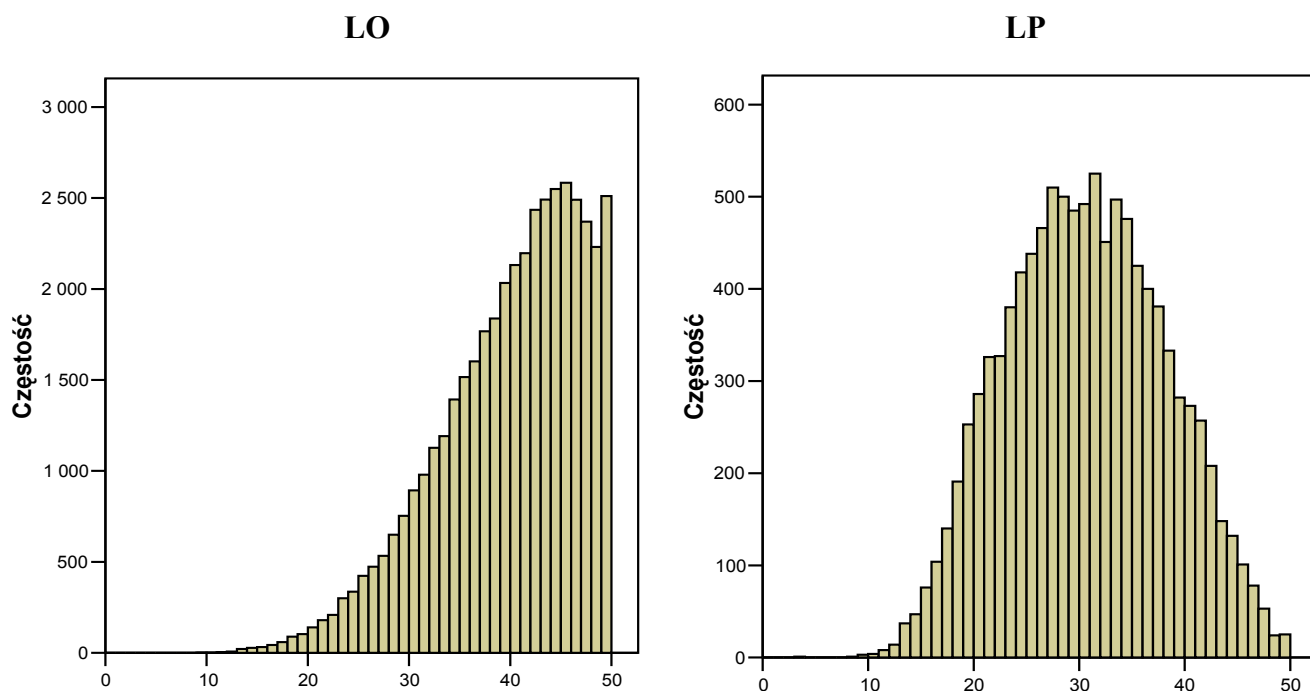
Tabela 3. Podstawowe dane – Arkusz I

liczba zdających	53 286
średnia	37,77
mediana (liczba punktów uzyskana przez środkowego zdającego rozkładu uporządkowanego malejąco)	39
dominanta (najczęstszy wynik)	46 pkt.
odchylenie standardowe	8,08
rozstęp	47
minimum	3 pkt.
maksimum	50 pkt.

Rysunek 1. Rozkład wyników – wszyscy zdający egzamin na poziomie podstawowym

Około 1/5 zdających egzamin maturalny z języka angielskiego to uczniowie liceów profilowanych. Poniższe wykresy przedstawiają zróżnicowanie wykonania testu dla zdających z liceów ogólnokształcących (LO) i liceów profilowanych (LP), a w tabeli 4. ujęto podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników tych dwóch grup zdających.

Rysunek 2. Rozkład wyników zdających z LO i LP

Tabela 4. Podstawowe dane – Arkusz I

	LO	LP
liczba zdających	42 710	10 576
średnia	39,62	30,32
mediana (liczba punktów uzyskana przez środkowego zdającego rozkładu uporządkowanego malejąco)	41	30
dominanta (najczęstszy wynik)	46 pkt.	27 pkt.
odchylenie standardowe	7,07	7,58
rozstęp	41	47
minimum	9 pkt.	3 pkt.
maksimum	50 pkt.	50 pkt.

Wyniki zdających można też przedstawić w skali staninowej.

Tabela 5. Wyniki egzaminu z języka angielskiego w skali staninowej – poziom podstawowy

Stopień skali	Opis stopnia skali	Wyniki egzaminu z języka angielskiego – poziom podstawowy
1	najniższy	od 6% do 42%
2	bardzo niski	od 43% do 52%
3	niski	od 53% do 62%
4	nіżej średni	od 63% do 73%
5	średni	od 74% do 81%
6	wyżej średni	od 82% do 89%
7	wysoki	od 90% do 93%
8	bardzo wysoki	od 94% do 97%
9	najwyższy	od 98% do 100%

W grupie zdających z liceów ogólnokształcących środkowy uczeń rozkładu uporządkowanego malejąco otrzymał 41 punktów (82 %) za wykonanie zadań z Arkusza I; w skali staninowej jest to wynik wyżej średni. W grupie zdających z liceów profilowanych środkowy uczeń rozkładu uporządkowanego malejąco uzyskał 30 punktów (60 %); w skali staninowej jest to wynik niski.

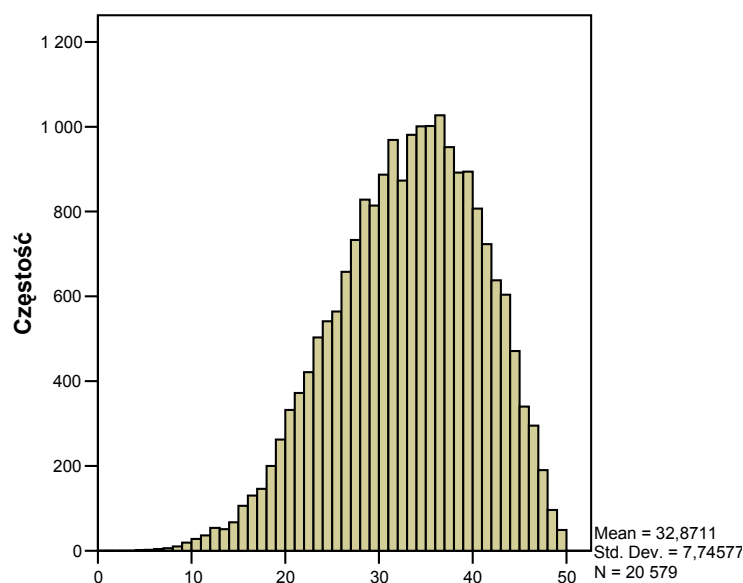
Poziom rozszerzony

Arkusz II i Arkusz III

W tabeli 6. ujęto podstawowe dane statystyczne dotyczące wyników zdających, którzy przystąpili do pisemnego egzaminu maturalnego z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym. Rysunek 3. przedstawia rozkład wyników.

Tabela 6. Podstawowe dane – Arkusz II i Arkusz III

liczba zdających	20 579
średnia	32,87
mediana (liczba punktów uzyskana przez środkowego zdającego rozkładu uporządkowanego malejąco)	33,5
dominanta (najczęstszy wynik)	36,5 pkt.
odchylenie standardowe	7,74
rozstęp	45,5
minimum	4,5 pkt.
maksimum	50 pkt.

Rysunek 3. Rozkład wyników – język angielski – poziom rozszerzony

W tabeli 7. zaprezentowano wyniki w skali staninowej.

Tabela 7. Wyniki egzaminu z języka angielskiego w skali staninowej – poziom rozszerzony

Stopień skali	Opis stopnia skali	Wyniki egzaminu z języka angielskiego – poziom rozszerzony
1	najniższy	od 0% do 36%
2	bardzo niski	od 37% do 44%
3	niski	od 45% do 53%
4	nżej średni	od 54% do 61%
5	średni	od 62% do 70%
6	wyżej średni	od 71% do 77%
7	wysoki	od 78% do 84%
8	bardzo wysoki	od 85% do 89%
9	najwyższy	od 90% do 100%

Środkowy uczeń rozkładu uporządkowanego malejąco otrzymał 33,5 pkt. (67%) za wykonanie zadań z Arkusza II i Arkusza III; w skali staninowej jest to wynik średni.

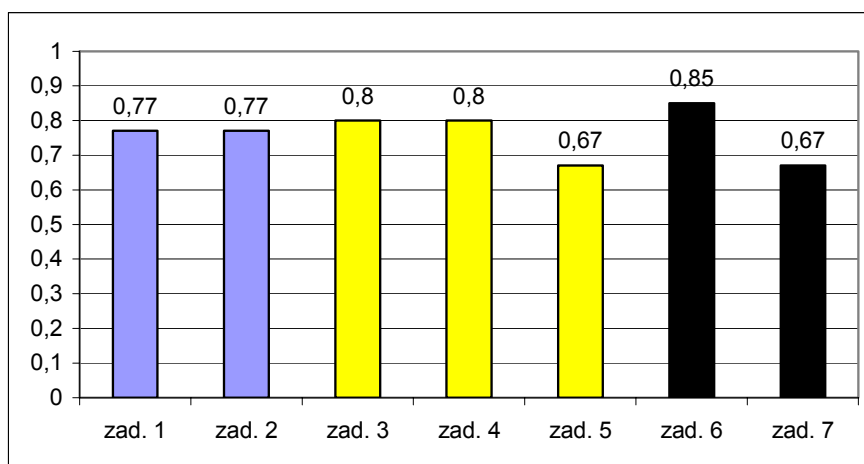
4. Analiza zadań egzaminacyjnych

Opisując wyniki i dokonując analizy zadań, posługujemy się również pojęciem łatwości. Łatwość (p) liczymy dzieląc sumę punktów uzyskanych przez zdających za daną czynność, zadanie lub grupę zadań przez maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania przez daną grupę uczniów. Łatwość zadania (p) wynosi 0, gdy żaden zdający danej populacji nie uzyskał punktu (nie rozwiązał zadania, nie podał poprawnej odpowiedzi, nie spełnił kryterium); $p=0,25$, gdy w populacji zebrano jedną czwartą punktów możliwych do uzyskania; $p=0,5$, gdy zebrano połowę. Łatwość równa 1 oznacza, że wszyscy w danej populacji rozwiązali zadanie. Im więcej zdających dobrze rozwiązało zadanie, tym wyższa łatwość.

Tabela 8. Łatwości części Arkusza I

Część arkusza	Numer zadania	Maksymalna liczba punktów	Łatwość	Określenie stopnia trudności
Rozumienie ze słuchu	1, 2	15	76,80	część łatwa
Rozumienie tekstu czytanego	3, 4, 5	20	76,61	część łatwa
Wypowiedź pisemna	6, 7	15	72,91	część łatwa
	Ogółem	50	75,55	arkusz łatwy

Wykonanie przez zdających poszczególnych części arkusza jest podobne. Najłatwiejszą częścią okazało się rozumienie ze słuchu, największej trudności sprawiła uczniom wypowiedź pisemna. Wykres zamieszczony poniżej przedstawia porównanie łatwości zadań zastosowanych w pisemnym egzaminie maturalnym z języka angielskiego.

Rysunek 3. Porównanie łatwości zadań (rozumienie ze słuchu – zad. 1-2, rozumienie tekstu czytanego – zad. 3-5, wypowiedź pisemna – zad. 6-7)

Arkusze obejmował pięć zadań łatwych (zadania: 1, 2, 3, 4, i 6) oraz dwa zadania umiarkowanie trudne (zadania: 5 i 7). Najłatwiejsze okazało się zadanie 6. Jest to zadanie sprawdzające umiejętność konstruowania krótkiego tekstu użytkowego. Najniższy wskaźnik łatwości posiadają zadania 5 i 7. Zadanie 5 jest to zadanie sprawdzające rozumienie tekstu czytanego. Zadanie 7 sprawdzało umiejętność tworzenia tekstu w postaci wypowiedzi pisemnej, uwzględniającej wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów. Zadanie polegało na napisaniu prostego listu formalnego. Tabela zamieszczona poniżej przedstawia porównanie łatwości zadań cząstkowych wraz z określeniem ich stopnia trudności.

Tabela 9. Określenie stopnia trudności zadań cząstkowych w zależności od ich łatwości

Przedział wartości łatwości zadań (p)	Określenie stopnia trudności zadań	Numery zadań	Maksymalna suma punktów za rozwiązanie zadań	
			Liczba	%
0-0,19	bardzo trudne	brak takich zadań	0	0%
0,20-0,49	trudne	4.7., 5.1.,	2	4
0,50-0,69	umiarkowanie trudne	1.1., 1.2., 2.3., 3.7., 3.8., 5.4., 7. – kryterium formy, 7. – kryterium bogactwa językowego, 7. – kryterium poprawności językowej	12	24

0,70-0,89	łatwe	1.4., 1.5., 1.6., 2.1., 2.2., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8., 2.9., 3.2., 3.3., 4.1., 4.2., 4.3., 4.5., 5.3., 5.5., 6. – informacja 2., 6. – kryterium poprawności językowej, 7. – informacje 1-4	25	50
0,90-1	bardzo łatwe	1.3., 3.1., 3.4., 3.5., 3.6., 4.4., 4.6., 5.2., 6. – informacje 1., 3., 4.	11	22
			Ogółem	50
				100

Analiza łatwości zadań cząstkowych zastosowanych w pisemnym egzaminie maturalnym z języka angielskiego pokazuje, że arkusz egzaminacyjny nie zawierał zadań bardzo trudnych. Tylko dwa zadania cząstkowe można zakwalifikować do grupy zadań trudnych; są to zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstu czytanego. Dwanaście zadań cząstkowych okazało się zadaniami bardzo łatwymi; jedno z nich to zadanie sprawdzające umiejętność rozumienia ze słuchu (1.3.), siedem zadań bardzo łatwych sprawdzało rozumienie tekstu czytanego (3.1., 3.4.-3.6., 4.4., 4.6., 5.2.). Bardzo łatwy okazał się również dla zdających przekaz informacji pierwszej, trzeciej i czwartej w zadaniu 6. Zdający mogli uzyskać 74 % punktów za zadania, które okazały się łatwe i umiarkowanie trudne.

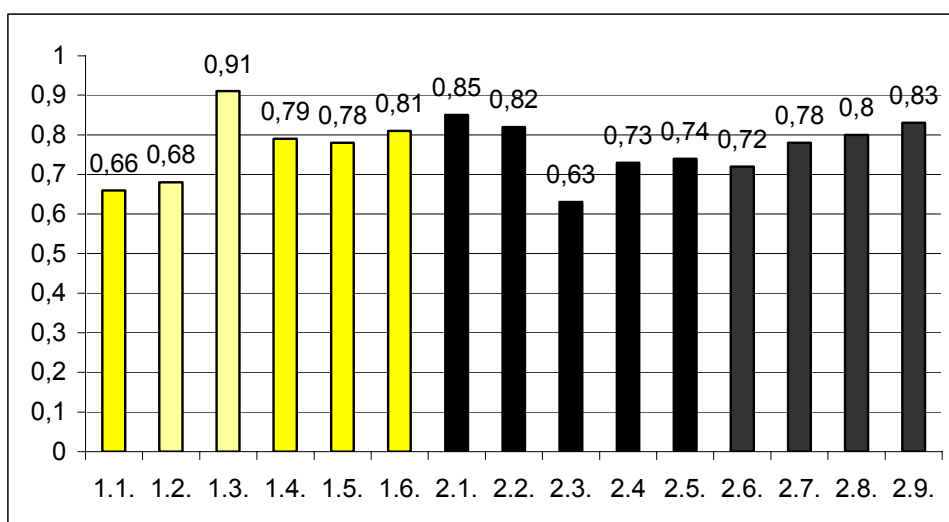
Arkusz I zawierał zadania odpowiadające wymaganiom dla poziomu podstawowego i zgodnie z przyjętymi założeniami obejmował rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego i wypowiedź pisemną.

Rozumienie ze słuchu obejmowało dwa zadania zamknięte opracowane na podstawie nagrań rodzimych użytkowników języka angielskiego. Zadania te sprawdzały, czy zdający potrafi wykazać się co najmniej trzema umiejętnościami przeznaczonymi dla poziomu podstawowego w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*. W tabeli 10. przedstawiono obszar standardów wymagań sprawdzany w zadaniach w tej części egzaminu.

Tabela 10. Rozumienie ze słuchu – sprawdzane standardy wymagań

Nr zad.	Obszar – standard
	<p>II. Zdający wykazuje się umiejętnością odbioru tekstu (recepji) w zakresie:</p> <p>1. rozumienia ze słuchu tekstu prostego pod względem treści i o niewielkim stopniu zróżnicowania struktur leksykalno-gramatycznych, czyli:</p>
1.	a) określania głównej myśli tekstu, c) stwierdzenia, czy tekst zawiera określone informacje, d) wyselekcjonowania informacji,
2.	c) stwierdzenia czy tekst zawiera określone informacje.

Łatwość rozumienia ze słuchu wynosi około 0,77; ta część arkusza okazała się łatwa. Najniższy wskaźnik łatwości posiadają zadania cząstkowe 1.1., 1.2. i 2.3. (jedyne zadania umiarkowanie trudne w tej części egzaminu). Rysunek 4. przedstawia wykres, który porównuje łatwości poszczególnych zadań zastosowanych w tej części egzaminu.

Rysunek 4. Porównanie łatwości zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu

W **Zadaniu 1**, obejmującym sześć zadań cząstkowych, tylko zadania 1.1. i 1.2. okazały się zadaniami umiarkowanie trudnymi; pozostałe cztery to zadania łatwe (1.4.-1.6.) lub bardzo łatwe (1.3.). W zadaniu 1.1. około 2/3 zdających wybrało prawidłową odpowiedź B (*“High street” shops are shops you can find almost everywhere.*), opierając się na informacji z wysłuchanego tekstu: *If you’re looking for “high street” shops – the kind of shops you will find in most towns, you can go to Oxford Street, ...*

W zadaniu 1.2., około 1/3 zdających nie wybrało prawidłowej odpowiedzi – *Covent Garden is a place where you can watch a street performance*. W tekście zdający usłyszeli informację: *For a less crowded, more relaxing shopping experience, go to Covent Garden – you can have an expensive cappuccino, and watch some (free) street theatre at the same time*, która stanowi uzasadnienie dla odpowiedzi C jako prawidłowej.

Zadanie 2 obejmowało dziewięć zadań cząstkowych. Zadanie cząstkowe 2.3., w którym zdający mieli zdecydować, czy zdanie: *It will rain tonight in the south of England*. jest prawdziwe czy fałszywe, okazało się jedynym zadaniem umiarkowanie trudnym. 37% zdających nieprawidłowo stwierdziło, że jest to zdanie prawdziwe. W prognozie pogody informacja brzmiała: *In the evening most places will be dry and clear, especially in the south of England*.

Rozumienie tekstu czytanego obejmowało trzy różnorodne teksty oraz zadania (3-5) sprawdzające zrozumienie tych tekstów. Zadania te sprawdzały, czy zdający na podstawie lektury prostych tekstów potrafili wykazać się minimum trzema umiejętnościami, określonymi w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*, przeznaczonymi dla poziomu podstawowego. W tabeli 11. przedstawiono obszar standardów wymagań sprawdzany w zadaniach 3-5.

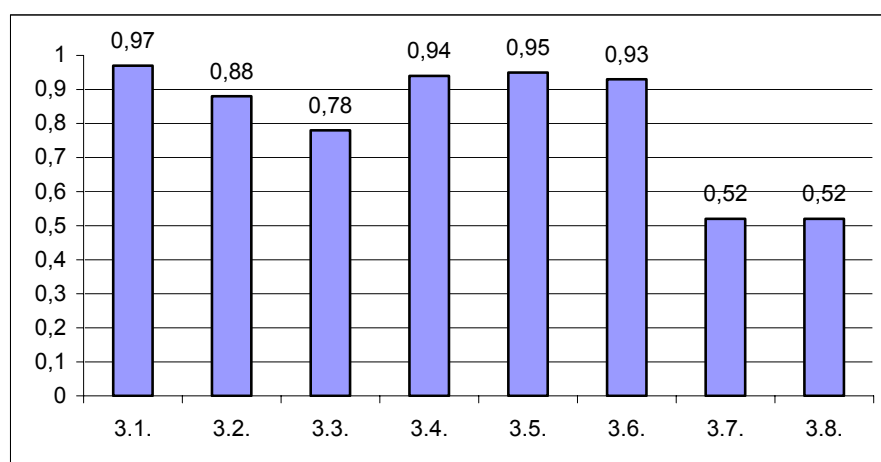
Tabela 11. Rozumienie tekstu czytanego – sprawdzane standardy wymagań

Nr zad.	Obszar – standard
	<p>II. Zdający wykazuje się umiejętnością odbioru tekstu (recepcji) w zakresie:</p> <p>2. rozumienia tekstu czytanego, prostego pod względem treści i stopnia zróżnicowania struktur leksykalno-gramatycznych, czyli:</p>

3.	c) stwierdzenia czy tekst zawiera określone informacje, d) wyselekcjonowania informacji,
4.	c) stwierdzenia czy tekst zawiera określone informacje, d) wyselekcjonowania informacji,
5.	a) określania głównej myśli tekstu, c) stwierdzenia czy tekst zawiera określone informacje, d) wyselekcjonowania informacji.

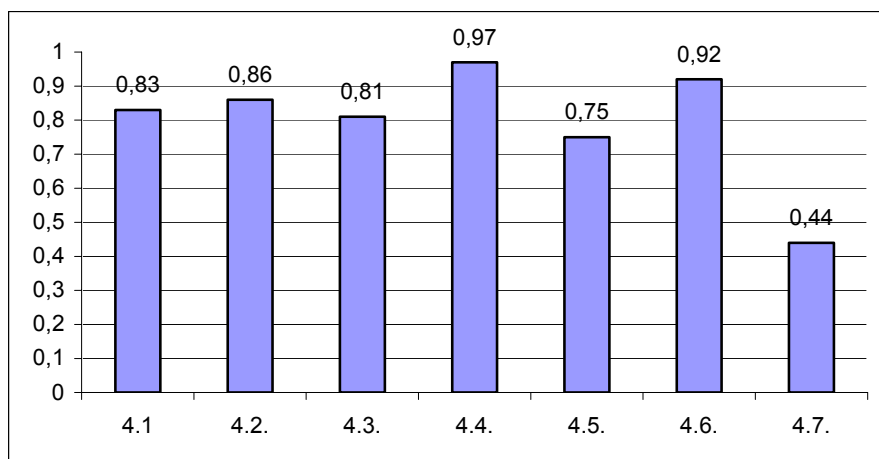
Łatwość rozumienia tekstu czytanego wynosi około 0,77; ta część egzaminu okazała się łatwa. Najniższy wskaźnik łatwości posiada zadanie 5.

Zadania 3 nie sprawiło zdającym dużych trudności. Zdecydowana większość zadań cząstkowych mieści się w grupie zadań łatwych i bardzo łatwych. Tylko dwa zadania cząstkowe okazały się umiarkowanie trudne – zad. 3.7. i 3.8. Rysunek 5. przedstawia wykres porównujący łatwości poszczególnych zadań cząstkowych.

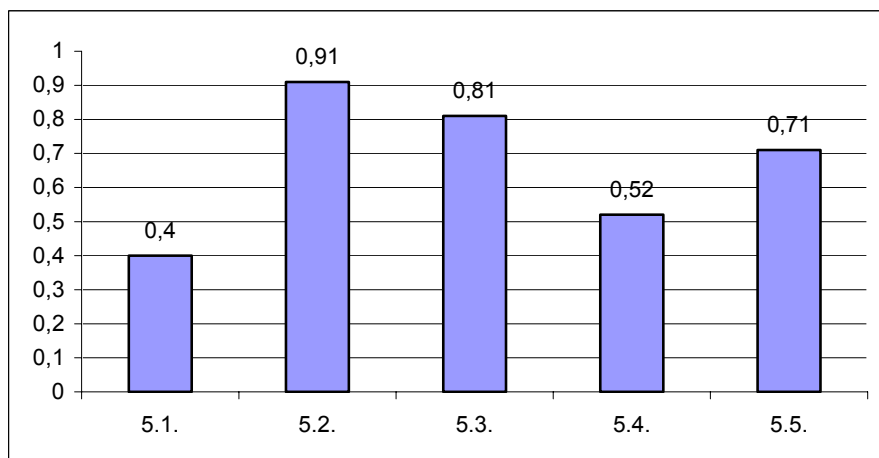
Rysunek 5. Porównanie łatwości zadań cząstkowych sprawdzających rozumienie tekstu czytanego – zadanie 3

Zadanie 4, opracowane na podstawie tekstu informacyjnego, obejmowało siedem zadań cząstkowych, z których jedno (4.7.) okazało się trudne dla zdających (rysunek 6.). Na podstawie informacji zawartych w tekście, zdający mieli zdecydować, czy zdanie: *New homes have been found for all the animals*, jest prawdziwe czy fałszywe. Zgodnie z informacjami podanymi w drugim akapicie tekstu jest to zdanie fałszywe. Około jedna czwarta zdających błędnie wybrała również odpowiedź w zadaniu 4.5., stwierdzając, że zdanie: *A hotline was established for people who want to report similar cases*, jest prawdziwe. W tekście czytamy: *The charity has set up a special hotline – 08705 900950 – for people interested in adopting one of the animals*. Ten fragment tekstu zawiera uzasadnienie, że zacytowane powyżej zdanie jest fałszywe.

Rysunek 6. Porównanie łatwości zadań cząstkowych sprawdzających rozumienie tekstu czytanego – zadanie 4

Spośród zadań sprawdzających rozumienie tekstu czytanego najwięcej problemów sprawiło zdającym **zadanie 5**. Zastosowany w nim test wielokrotnego wyboru obejmował pięć zadań cząstkowych o zróżnicowanym poziomie trudności – rysunek 7. Zadanie cząstkowe 5.2. było zadaniem bardzo łatwym, zadania 5.3. i 5.5. okazały się łatwe, a zadanie 5.4. to zadanie umiarkowanie trudne. Najwięcej trudności sprawiło zdającym zadanie cząstkowe 5.1. (łatwość 0,40 – zadanie trudne).

Rysunek 7. Porównanie łatwości zadań cząstkowych sprawdzających rozumienie tekstu czytanego – zadanie 5

W zadaniu 5.1. tylko około 40% zdających wybrało prawidłową odpowiedź *B*, aż 47% zdecydowało się na odpowiedź *D*.

5.1. Twenty years ago

- A. boys didn't do very well in exams.*
- B. school authorities decided to change the situation.*
- C. girls had very good results in exams.*
- D. all pupils went to single-sex classes.*

W tekście czytamy: *Some twenty years ago, exam scores of girls and boys in a class were compared. Boys got better results in exams, so various steps were taken to improve the results of girls, including having single sex girl-only classes.* Zacytowany fragment tekstu zawiera uzasadnienie dla odpowiedzi *B* jako prawidłowej.

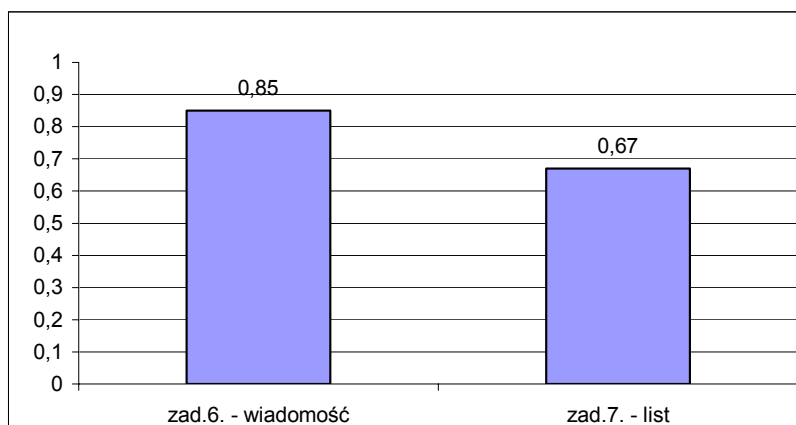
Tylko około połowa zdających prawidłowo rozwiązała zadanie 5.4., wybierając odpowiedź *A*. Około 32% zdających wybrało odpowiedź *B*.

- 5.4. *The study by UNESCO showed that British children at the age of fifteen*
- A. read a lot although they don't have to.*
 - B. spend more time reading than children in other countries.*
 - C. are the best at reading.*
 - D. can't read very well.*

Zadanie 5.4. odnosiło się do końcowego fragmentu tekstu, w którym znajduje się uzasadnienie dla odpowiedzi *A* jako prawidłowej:

The UK took the ninth place among the 45 countries in reading skills, although pupils in the UK spend less time reading than in most other countries. Interestingly, the study suggested that British children read for pleasure more often than those in other countries.

Zadania sprawdzające umiejętność formułowania wypowiedzi pisemnej polegały na napisaniu krótkiego i dłuższego tekstu użytkowego (zadania 6–7). Ta część egzaminu również okazała się łatwa – łatwość około 0,73. Wykres zamieszczony poniżej przedstawia porównanie łatwości zadań zastosowanych do sprawdzenia umiejętności konstruowania wypowiedzi pisemnej.

Rysunek 8. Porównanie łatwości zadań sprawdzających formułowanie wypowiedzi pisemnej

Zadania były bliskie doświadczeniom życiowym zdających, a ich stopień trudności odpowiednio dobrany dla poziomu podstawowego. Zadanie 6 – wiadomość – okazało się łatwe dla zdających; zadanie 7 – prosty list formalny – było zadaniem umiarkowanie trudnym. W tabelach 12–13 przedstawiono obszar standardów wymagań sprawdzany w zadaniach 6–7.

Tabela 12. Wypowiedź pisemna – zadanie 6 (krótki tekst użytkowy) – sprawdzane standardy wymagań

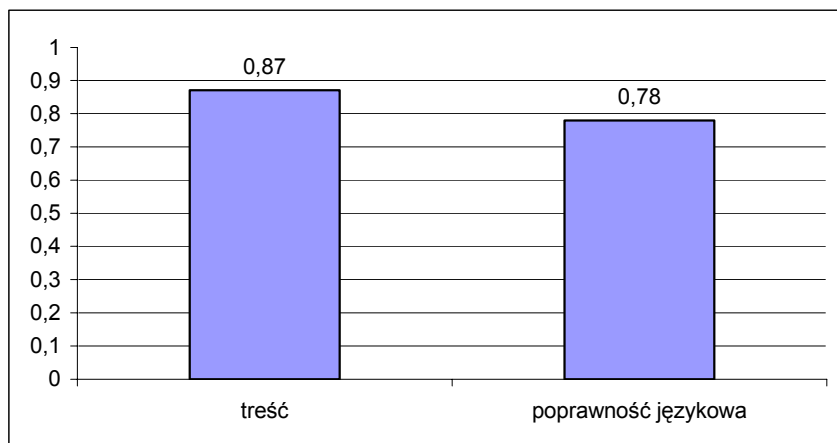
Obszar – standard
<p>I. Zdający zna:</p> <p>1) proste struktury leksykalno –gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi poprawnych pod względem fonetycznym/ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym, w zakresie następujących tematów:</p> <p>e) życie rodzinne i towarzyskie – formy spędzania czasu wolnego,</p> <p>f) żywienie – artykuły spożywcze, przygotowywanie potraw, posiłki, lokale gastronomiczne,</p>

<p>2) zasady konstruowania różnych form prostych wypowiedzi:</p> <p>b) pisemnych – ogłoszenia, notatki, ankiety, pocztówki, zaproszenia, listu prywatnego, prostego listu formalnego.</p>
<p>III. Zdający wykazuje się umiejętnością tworzenia tekstu (produkcji) w postaci:</p> <p>2) krótkiej wypowiedzi pisemnej, uwzględniającej:</p> <p>a) opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności, e) poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji.</p>
<p>IV. Zdający wykazuje się umiejętnością reagowania językowego (interakcji) w zakresie:</p> <p>2) pisania prostej wypowiedzi, w tym:</p> <p>b) udzielania, przekazywania informacji.</p>
<p>V. Zdający wykazuje się umiejętnością przetwarzania tekstu (mediacji) w zakresie:</p> <p>2) pisania, w tym:</p> <p>relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku obcym lub ojczystym.</p>

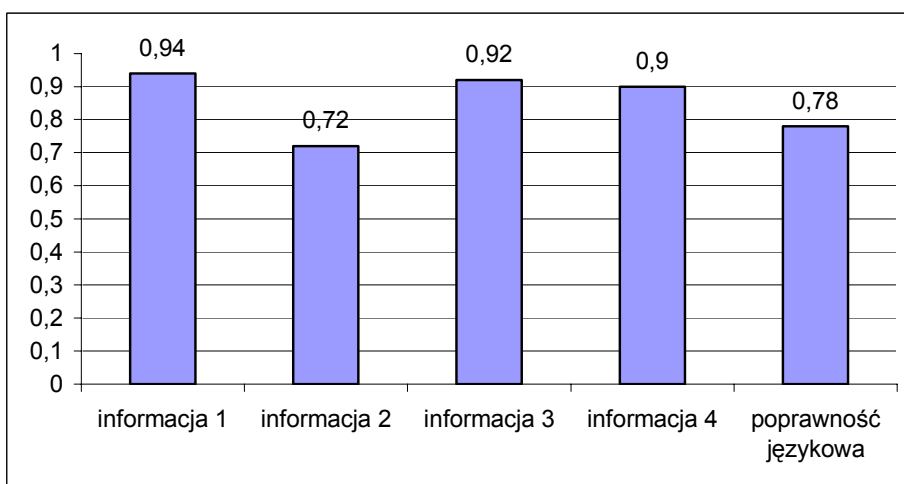
Tabela 13. Wypowiedź pisemna – zadanie 7 (dłuższy tekst użytkowy) – sprawdzane standardy wymagań

Obszar – standard
<p>I. Zdający zna:</p> <p>1) proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi poprawnych pod względem fonetycznym/ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym, w zakresie następujących tematów:</p> <p>a) człowiek – dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, problemy etyczne, c) szkoła – kształcenie pozaszkolne,</p> <p>2) zasady konstruowania różnych form prostych wypowiedzi:</p> <p>b) pisemnych – ogłoszenia, notatki, ankiety, pocztówki, zaproszenia, listu prywatnego, prostego listu formalnego.</p>
<p>III. Zdający wykazuje się umiejętnością tworzenia tekstu (produkcji) w postaci:</p> <p>2) krótkiej wypowiedzi pisemnej, uwzględniającej:</p> <p>a) opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności, b) relacjonowanie wydarzeń, d) przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii, e) poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji, f) wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów.</p>
<p>IV. Zdający wykazuje się umiejętnością reagowania językowego (interakcji) w zakresie:</p> <p>2) pisania prostej wypowiedzi, w tym:</p> <p>b) udzielania, przekazywania informacji, wyjaśnień, c) poprawnego stosowania środków językowych adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej.</p>
<p>V. Zdający wykazuje się umiejętnością przetwarzania tekstu (mediacji) w zakresie:</p> <p>2) pisania, w tym:</p> <p>relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku obcym lub ojczystym.</p>

Zadanie 6 (krótki tekst użytkowy) polegało na napisaniu wiadomości dla kolegi z Walii. Kryterialnej ocenie tego zadania podlegała treść (przekazanie czterech informacji ujętych w poleceniu) oraz poprawność językowa. Zdający mogli uzyskać maksymalnie 5 punktów za wykonanie tego zadania (treść – 4 punkty, poprawność językowa – 1 punkt). Przekazanie informacji zawartych w poleceniu okazało się łatwe; zdający mieli natomiast pewne trudności w spełnieniu kryterium poprawności językowej – rysunki 9-10.

Rysunek 9. Zadanie 6. – łatwość według kryteriów

Rysunek 10. Zadanie 6. – łatwość według kryteriów, z uwzględnieniem poszczególnych informacji

Przekazanie informacji:

1. *Napisz, dlaczego musiałeś wyjść.*
3. *Napisz, co może zjeść na śniadanie.*
4. *Napisz, co będziecie robić, kiedy wrócisz.*

okazało się bardzo łatwe.

Łatwym zadaniem okazała się realizacja przekazu drugiej informacji:

2. *Napisz, jak długo Cię nie będzie.*

Ci zdający, którzy nie otrzymali punktu za realizację tej części polecenia bardzo często tworzyli zdania, które egzaminatorzy nie mogli uznać za komunikatywny przekaz informacji. Np.:

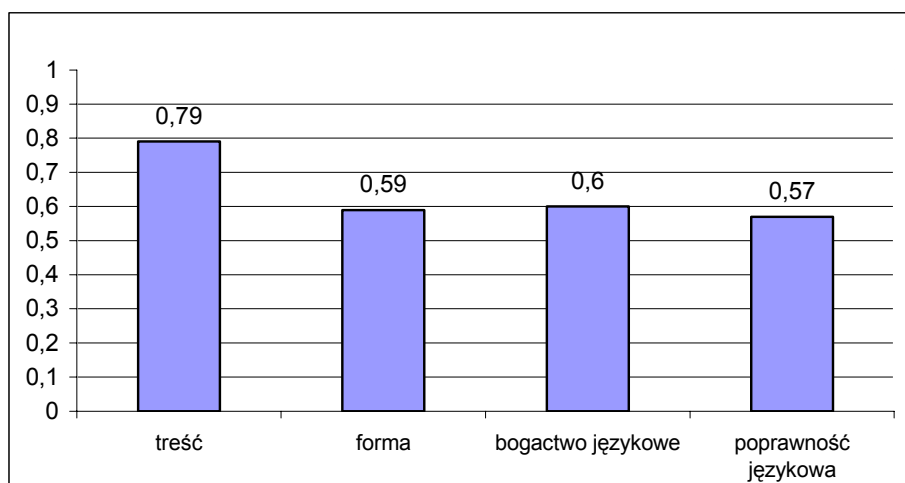
** I get back from 2 hours.*

** I will back in 5 p.m.*

78% zdających otrzymało punkt za spełnienie kryterium poprawności językowej. Zgodnie z przyjętymi kryteriami oceniania krótkiego tekstu użytkowego, punkt za poprawność językową przyznaje się, jeżeli tekst zawiera więcej niż połowę wymaganych informacji, a błędy nie stanowią więcej niż 25% liczby wszystkich wyrazów w tekście.

Zadanie 7 (dłuższy tekst użytkowy) wymagało skonstruowania prostego listu formalnego pisanego do wybranej uczelni zagranicznej. Kryterialnej ocenie tego zadania podlegała treść (przekazanie czterech informacji zawartych w poleceniu), forma, bogactwo językowe i poprawność językowa. Za wykonanie tego zadania zdający mogli otrzymać maksymalnie 10 punktów (treść – 4 punkty, forma – 2 punkty, bogactwo językowe – 2 punkty, poprawność językowa – 2 punkty). Zadanie 7 – łatwość około 0,67 – to zadanie umiarkowanie trudne, ale było to najtrudniejsze zadanie w Arkuszu I (Rysunek 3. Porównanie łatwości zadań).

Analiza stopnia wykonania tego zadania w poszczególnych kryteriach, uwzględnianych w jego ocenie, pokazuje, że najtrudniejsze okazało się spełnienie kryterium poprawności językowej – rysunek 11. Zdający najczęściej popełniali błędy językowe, myląc czasy gramatyczne, stosując nieodpowiedni sztyk wyrazów w zdaniach oraz źle stosując przyimki i przedimki.

Rysunek 11. Zadanie 7. – łatwość według kryteriów

Zdający mieli również wiele problemów ze spełnieniem kryterium formy i kryterium bogactwa językowego. Zgodnie z przyjętymi kryteriami oceniania, przyznając punkty w kryterium bogactwa językowego, egzaminator uwzględnia poziom zróżnicowania struktur gramatycznych, słownictwa i frazeologii. W pracach z poziomu podstawowego nie spodziewamy się dużego zróżnicowania czy wielkiego urozmaicenia; jednak tylko około 60% zdających uzyskało 2 punkty w tym kryterium. Prace zdających, które charakteryzowały się niezróżnicowanymi strukturami gramatycznymi, bardzo ubogim słownictwem i frazeologią lub liczyły mniej niż 60 słów, czyli 50% wymaganego limitu, otrzymywały 0 pkt w kryterium bogactwa językowego.

Spełnienie kryterium formy okazało się również zadaniem umiarkowanie trudnym. Oceniając dłuższy tekst użytkowy w tym kryterium, egzaminatorzy brali pod uwagę trzy podkryteria i rozpatrywali każde z nich oddzielnie. Oceniali:

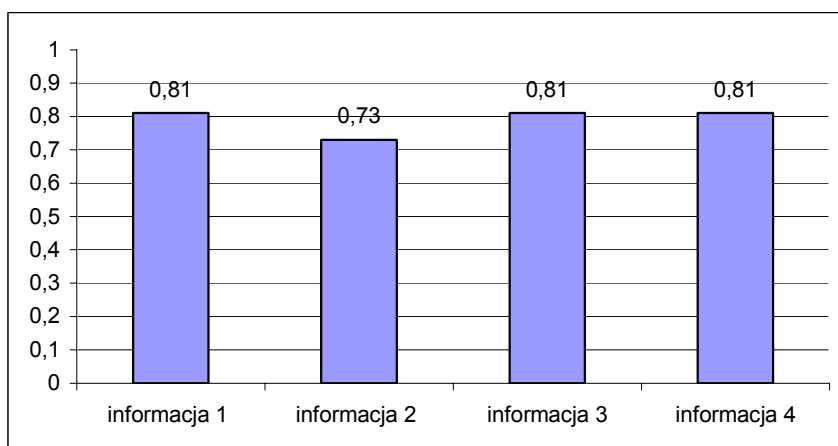
- w jakim stopniu list jest zgodny z wymaganą formą,
- spójność i logikę tekstu,
- objętość pracy.

Często, elementem, który ważył na ocenie była długość listu. Jeśli praca zdającego była zgodna z wymaganą formą, list był spójny i logiczny, ale zawierał np. 185 słów (objętość pracy przekraczała górny limit określony w poleceniu o ponad 15%), w kryterium formy egzaminator przyznawał tylko 1 punkt.

Najłatwiejsze w zadaniu 7 okazało się spełnienie kryterium treści. 81% zdających otrzymało 1 punkt za komunikatywne przekazanie informacji pierwszej, trzeciej i czwartej. Najmniej zdających otrzymało 1 punkt za przekazanie informacji drugiej:

- Zaprezentuj się jako odpowiedni kandydat i wymień przynajmniej jedno swoje osiągnięcie.

Poniższy wykres przedstawia łatwość zadania 7 z uwzględnieniem stopnia realizacji poszczególnych elementów polecenia.

Rysunek 12. Zadanie 7. – łatwość – treść

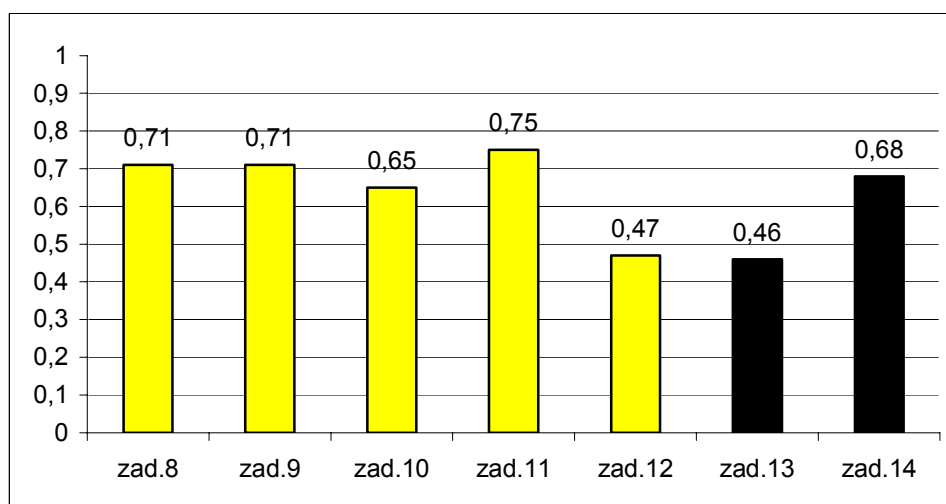
Oceniając zadanie 7 w kryterium treści, egzaminatorzy przyznawali 1 punkt za każdą informację, jeżeli dana informacja zawierała wszystkie elementy określone w poleceniu. Jeśli zdający ujął w informacji tylko część elementów określonych w poleceniu, otrzymywał 0,5 pkt. Pewien procent listów napisanych przez zdających było pracami całkowicie niezgodnymi z poleceniem; po konsultacji z przewodniczącym zespołu egzaminatorów, takie prace nie były sprawdzane i nie podlegały ocenie; otrzymywały 0 punktów w każdym kryterium. Polecenie do zadania 7 obejmowało cztery tzw. „kropki”; każda „kropka” wymagała oddzielnego odniesienia się do niej w pracy. Ten sam element listu nie mógł być realizacją różnych części polecenia.

Poziom rozszerzony – Arkusz II i Arkusz III

Tabela 14. Łatwości części Arkusza II i Arkusza III

Część arkusza	Numer zadania	Maksymalna liczba punktów	Łatwość	Określenie stopnia trudności
Rozumienie ze słuchu	8, 9	15	0,71	łatwe
Rozumienie tekstu czytanego	10, 11	9	0,70	łatwe
Rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych	12	3	0,47	trudne
Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	13	5	0,46	trudne
Wypowiedź pisemna	14	18	0,68	umiarkowanie trudne
	Ogółem	50	0,65	arkusze umiarkowanie trudne

Najłatwiejszą częścią egzaminu na poziomie rozszerzonym okazało się rozumienie tekstu czytanego. Najwięcej trudności sprawiły zdającym rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych. Rysunek 14. przedstawia wykres porównujący łatwości zadań zastosowanych w pisemnym egzaminie maturalnym z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym.

Rysunek 14. Porównanie łatwości zadań (Arkusz II – zad. 8-11, Arkusz III – zad. 13-14)

Arkusze z poziomu rozszerzonego obejmowały trzy zadania łatwe (zadania: 8, 9, 11), dwa zadania umiarkowanie trudne (10, 14) oraz dwa zadania trudne (zadania: 12 i 13). Najniższy wskaźnik łatwości posiada zadanie 13 – stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych.

Tabela zamieszczona poniżej przedstawia porównanie łatwości zadań cząstkowych wraz z określeniem ich stopnia trudności.

Tabela 15. Określenie stopnia trudności zadań cząstkowych w zależności od ich łatwości

Przedział wartości łatwości zadań (p)	Określenie stopnia trudności zadań	Numery zadań	Maksymalna suma punktów za rozwiązanie zadań	
			Liczba	%
0-0,19	bardzo trudne	13.9.	0,5	1
0,20-0,49	trudne	9.6., 12.1., 12.4., 12.5., 12.6., 13.1., 13.3., 13.6., 13.7.	5	10
0,50-0,69	umiarkowanie trudne	8.3., 8.4., 8.5., 8.6., 8.7., 8.9., 9.1., 10.2., 10.3., 10.4., 11.2., 12.3., 13.4., 13.8., 13.10., 14. – bogactwo językowe, 14. – poprawność językowa	22	44
0,70-0,89	łatwe	8.1., 8.2., 8.8., 9.2., 9.3., 9.4., 9.5., 10.1., 10.5., 11.1., 11.3., 11.4., 12.2., 13.2., 13.5., 14 – treść, 14. – kompozycja	22,5	45
0,90-1	bardzo łatwe	brak takich zadań	0	0%
Ogółem			50	100

Analiza łatwości zadań cząstkowych zastosowanych w pisemnym egzaminie maturalnym z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym pokazuje, że Arkusz II i Arkusz III nie zawierały zadań bardzo łatwych. Tylko jedno zadanie cząstkowe można zakwalifikować do grupy zadań bardzo trudnych; było to zadanie sprawdzające umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych. Dziewięć zadań cząstkowych okazało się zadaniami trudnymi; osiem z nich to zadania sprawdzające umiejętność rozpoznawania lub stosowania struktur leksykalno-gramatycznych, a jedno to zadanie sprawdzające umiejętność rozumienia ze słuchu. Większość zadań zastosowanych w arkuszach z poziomu rozszerzonego okazało się zadaniami umiarkowanie trudnymi lub łatwymi.

Arkusz II składał się tylko z zadań zamkniętych, sprawdzających: rozumienie ze słuchu, rozumienie tekstu czytanego i rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych.

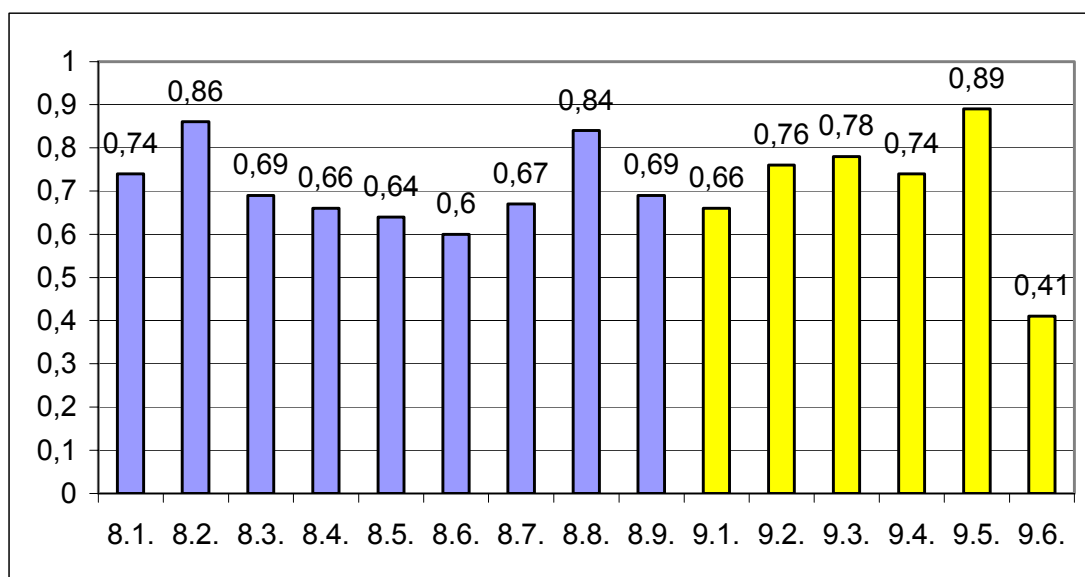
Rozumienie ze słuchu obejmowało dwa zadania opracowane na podstawie nagrań rodzimych użytkowników języka angielskiego. Zadania te sprawdzały, czy zdający potrafi wykazać się, co najmniej trzema umiejętnościami przeznaczonymi dla poziomu rozszerzonego w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*.

W tabeli 16. przedstawiono obszar standardów wymagań sprawdzany w zadaniach w tej części egzaminu.

Tabela 16. Rozumienie ze słuchu (PR) – sprawdzane standardy wymagań

Nr zad.	Obszar – standard
8.	c) stwierdzenia czy tekst zawiera określone informacje, d) wyselekcjonowania informacji,
9.	b) określenia głównych myśli poszczególnych części tekstu, c) stwierdzenia czy tekst zawiera określone informacje, d) wyselekcjonowania informacji.

Łatwość rozumienia ze słuchu wynosi około 0,71. Zdecydowana większość zadań w tej części arkusza okazała się zadaniami łatwymi lub umiarkowanie trudnymi. Najniższy wskaźnik łatwości posiada zadanie cząstkowe 9.6. Rysunek 15. przedstawia wykres porównujący łatwości poszczególnych zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu.

Rysunek 15. Porównanie łatwości zadań sprawdzających rozumienie ze słuchu (PR)

W zadaniu 8, opracowanym na podstawie tekstu informacyjnego, najtrudniejszym okazało się zadanie cząstkowe 8.6.

8.6. Marlon Brando earned more for his part in 'Superman' than Ford will.

40% zdających nieprawidłowo uznało, że jest to zdanie prawdziwe. Prawidłowe wykonanie tego zadania zależało od zrozumienia następującego fragmentu tekstu:

The American actor Harrison Ford will earn more than \$1million a dayThe 58-year-old actor signed a contract for \$25 million for 20 days' work, beating the \$3 million Marlon Brando collected in 1978 for his four days on the set of 'Superman', ...

Najtrudniejszym zadaniem cząstkowym w tej części egzaminu okazało się zadanie 9.6. (łatwość 0,41 – zadanie trudne).

9.6. Nowadays he

- A.** disapproves of penalising marijuana users.
- B.** fights against liquor and tobacco lobbies.
- C.** prefers smoking to alcohol.
- D.** strongly supports marijuana users.

44% zdających wybrało odpowiedź B, 12% zdecydowało się na odpowiedź D, a 3% dokonało wyboru odpowiedzi C. 41% zdających udzieliło prawidłowej odpowiedzi, uważając, że: *Nowadays he disapproves of penalising marijuana users* (odpowiedź A). Zadanie 9.6. odnosiło się do końcowego fragmentu tekstu: *But this experience hardly makes me a neo-Puritan supporter of the continuing war against marijuana users. It's despicable to criminalize and imprison thousands for marijuana possession, while*

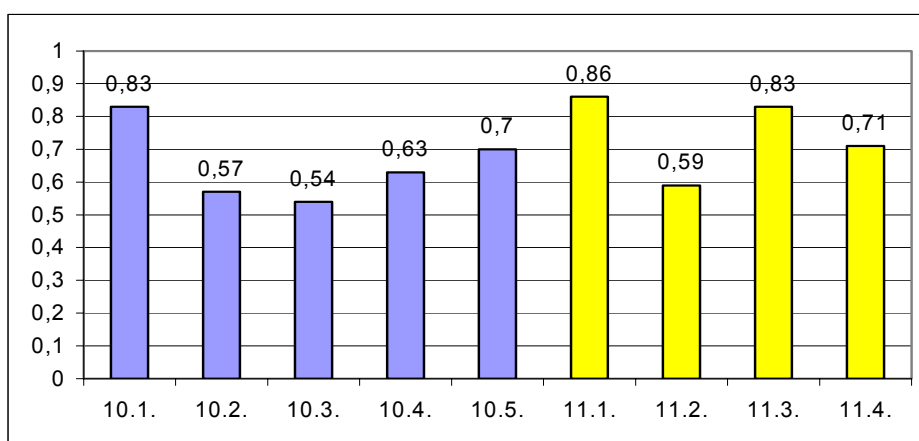
the liquor and tobacco lobbies are destroying so many lives, który zawiera uzasadnienie dla odpowiedzi *A* jako prawidłowej.

Rozumienie tekstu czytanego obejmowało dwa teksty i zadania sprawdzające, czy zdający, na podstawie lektury oryginalnych tekstów, potrafili wykazać się minimum czterema umiejętnościami, określonymi w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*, przeznaczonymi dla poziomu rozszerzonego. W tabeli 17. przedstawiono obszar standardów wymagań sprawdzany w zadaniach.

Tabela 17. Rozumienie tekstu czytanego (PR) – sprawdzane standardy wymagań

Nr zad.	Obszar – standard
	II. Zdający wykazuje się umiejętnością odbioru tekstu (receptji) w zakresie: 2. rozumienia tekstu czytanego, bogatego pod względem treści i o wysokim stopniu zróżnicowania struktur leksykalno-gramatycznych, czyli:
10.	f) rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu,
11.	c) stwierdzenia czy tekst zawiera określone informacje, d) wyselekcjonowania informacji, g) określania kontekstu komunikacyjnego (nadawca – odbiorca, forma wypowiedzi).

Łatwość rozumienia tekstu czytanego wynosi około 0,70; ta część egzaminu okazała się raczej łatwa (wartość na granicy z przedziałem umiarkowanie trudnym). Rysunek 16. przedstawia wykres porównujący łatwości poszczególnych zadań cząstkowych sprawdzających rozumienie tekstu czytanego na poziomie rozszerzonym.

Rysunek 16. Porównanie łatwości zadań cząstkowych – rozumienie tekstu czytanego – zadania: 10 i 11

Zadanie 10, opracowane na podstawie tekstu informacyjnego, okazało się zadaniem umiarkowanie trudnym. Zadania cząstkowe mieszczą w grupie zadań łatwych i umiarkowanie trudnych. Najtrudniejszym zadaniem cząstkowym było zadanie 10.3. Zadanie to dotyczyło następującego fragmentu tekstu: *Scientists from the department of medicine at the university of Chicago notice that it has become common for people*

to cut back on their sleep. **10.3.** _____ Many shift workers sleep an average of five hours a night on working days.

Prawidłowe uzupełnienie tego fragmentu tekstu stanowi zdanie *A*: *What is considered as normal average sleep duration has decreased from about nine hours a night in 1910 to about 7.5 hours now.* Poprawne wykonanie tego zadania zależało od znalezienia właściwych związków pomiędzy zdaniami.

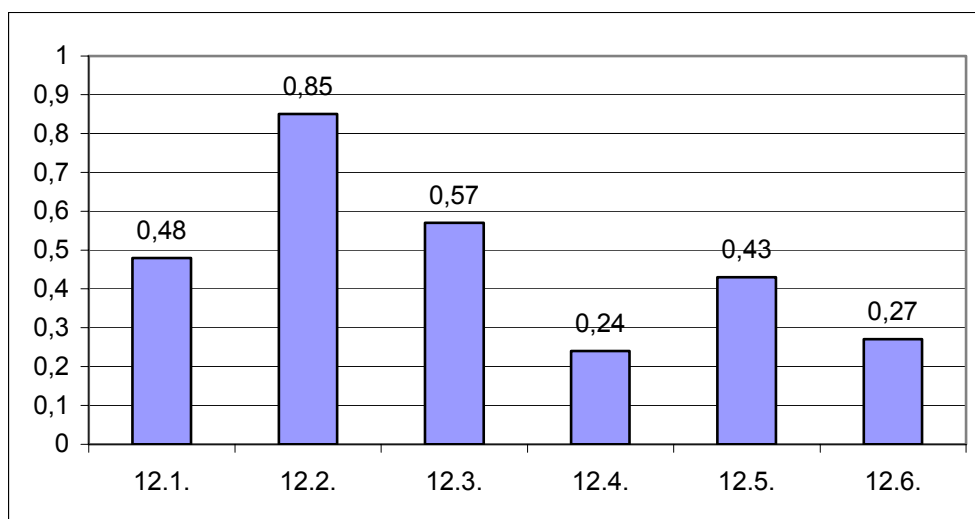
Zadanie 11, sprawdzające rozumienie tekstu publicystycznego, obejmowało pięć zadań częściowych, z których tylko jedno (zad. 11.2.) okazało się umiarkowanie trudne dla zdających; pozostałe były zadaniami łatwymi.

11.2. Avery Cunliffe

- A. read the SOS message at 8.15 a.m.*
- B. informed the climbers that he was trying to help them.*
- C. got the SOS message by accident.*
- D. doesn't know much about climbing.*

59% zdających prawidłowo wybrało odpowiedź *B*. Około 33% zdecydowało się na odpowiedź *C*. Dystraktory *A* i *D* okazały się mało atrakcyjne. W tekście nie znajdujemy informacji, że Avery otrzymał wiadomość przypadkowo. W trzecim akapicie tekstu czytamy: *The alarm was raised by a London-based freelance photographer, Avery Cunliffe, after he received a desperate text message from his friends at 5 a.m. on Saturday morning asking for help and providing details of their whereabouts.* Następnie, w końcowym fragmencie tekstu pojawia się informacja: *We realised it was impossible to descend any further so I texted five friends who I thought would be able to get in touch with the Swiss mountain rescue – that was about 1.30 a.m. in the morning. Then, about four hours later, Avery texted me back saying: 'I'm on the case'.*

Spośród zadań wchodzących w skład Arkusza II najczęściej problemów sprawiło zdającym zadanie 12, które sprawdzało umiejętność rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych. Zastosowany w nim test wielokrotnego wyboru obejmował sześć zadań częściowych o zróżnicowanym stopniu trudności – rysunek 17.

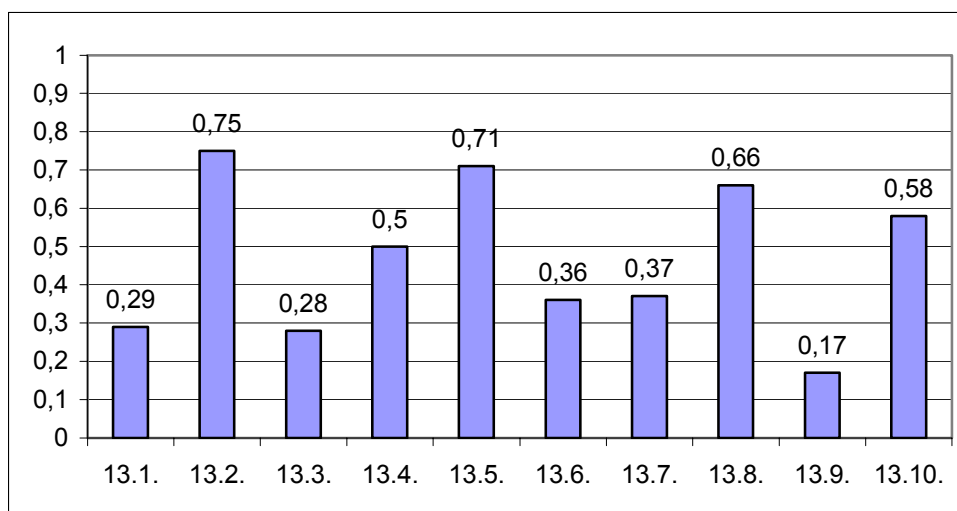

Rysunek 17. Porównanie łatwości zadań częściowych sprawdzających rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych

Zadania cząstkowe 12.1. i 12.4.-12.6. okazały się zadaniami trudnymi, zadanie 12.3. sprawiło zdającym umiarkowane trudności, a zadanie 12.2. było zadaniem łatwym. Najwyższy stopień trudności reprezentowało zadanie cząstkowe 12.4. Tylko około co czwarty zdający prawidłowo rozpoznał strukturę wymaganą w tym zadaniu: *The next text said they would try again in the morning. By this point we knew if they **didn't reach** us then, we had little chance of surviving*, decydując się na odpowiedź C. Około 37% zdających wybrało odpowiedź D: *wouldn't reach*, około jedna czwarta zdecydowała się na odpowiedź A: *hadn't reached*.

W zadaniu 12.6., które również okazało się trudne, około 57% zdających błędnie zdecydowało się na odpowiedź B (*he*), uzupełniając zdanie: *You just need to look into someone's eyes and you know **they** understand the seriousness of the situation as well as you do*. Prawidłową odpowiedź A (*they*) wybrało tylko około 27% zdających.

Arkusz III obejmował dwa zadania otwarte (zadania 13 i 14). Zadanie 13 sprawdzało umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych. Zadania cząstkowe zastosowane do sprawdzenia tej umiejętności reprezentują różne poziomy trudności – rysunek 18. Zadanie 13, potraktowane jako całość, okazało się najtrudniejszym zadaniem w egzaminie na poziomie rozszerzonym (rysunek 14.). Poniżej zacytowany został obszerny fragment tekstu, który posłużył do opracowania tego zadania, podano odpowiedzi uznawane jako prawidłowe oraz wpisano określenie stopnia trudności poszczególnych zadań cząstkowych.

Rysunek 18. Porównanie łatwości zadań cząstkowych - stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych

The school was previously calculated to be just beyond a three-mile limit, enabling parents **13.1. living / residing (trudne)** at Titchfield Park, Hants, to qualify for free bus passes for their children. Hampshire County Council sent officers **13.2. to (łatwe)** confirm the distance. They discovered that, **13.3. if / when (trudne)** the children used the back gate, it was just under the three-mile statutory limit. Parents have now been told **13.4. they (umiarkowanie trudne)** must pay £400 a year to continue using the bus service or else

the pupils must walk or **13.5. (DRIVE) drive / be driven (*łatwe*)** to reach Henry Court Community School, Fareham. The decision has outraged the 17 families of the 22 children who **13.6. (USE) have used / have been using (*trudne*)** the service for the last 3 years. They say their children now have to walk across fields or alongside busy roads. Joyce Reilly, a nurse **13.7. whose (*trudne*)** son Stuart, 13, is affected by the ruling, said: ‘If nothing changes, we **13.8. (TRY) will try / shall try (*umiarkowanie trudne*)** to pool our resources and help **13.9. each (*bardzo trudne*)** other out. But it is going to be impossible for some to get to work **13.10. on (*umiarkowanie trudne*)** time.’

Adapted from: www.telegraph.co.uk, 10/10/2003

W tabeli 18. przedstawiono obszar standardów wymagań sprawdzany w zadaniu 13.

Tabela 18. Stosowanie struktur-leksykalno gramatycznych – zadanie 13. – sprawdzane standardy wymagań

Obszar – standard
<p>V. Zdający wykazuje się umiejętnością przetwarzania tekstu (<i>mediacji</i>) w zakresie:</p> <p>2) pisania, w tym:</p> <p>b) stosowania zmian struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu.</p>

Zadanie 14 polegało na skonstruowaniu wypowiedzi pisemnej na jeden z trzech podanych w arkuszu tematów. Wypowiedź zdającego powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zdający mieli do wyboru rozprawkę, recenzję lub opis. Zdecydowanie najpopularniejszy okazał się temat rozprawki.

1. Mamy w domach coraz więcej urządzeń elektrycznych i elektronicznych ułatwiających lub uprzyjemniających nam życie. Napisz **rozprawkę** przedstawiając dobre i złe strony takiej sytuacji. – temat wybrany przez około **56%** zdających.
2. Napisz **recenzję** filmu, o którym mógłbyś / mogłabyś powiedzieć, że zmienił Twoje poglądy na życie. – temat wybrany przez około **20%** zdających.
3. **Opisz** postać literacką, z którą mógłbyś / mogłabyś się zaprzyjaźnić i uzasadnij swój wybór. – temat wybrany przez około **19%** zdających.

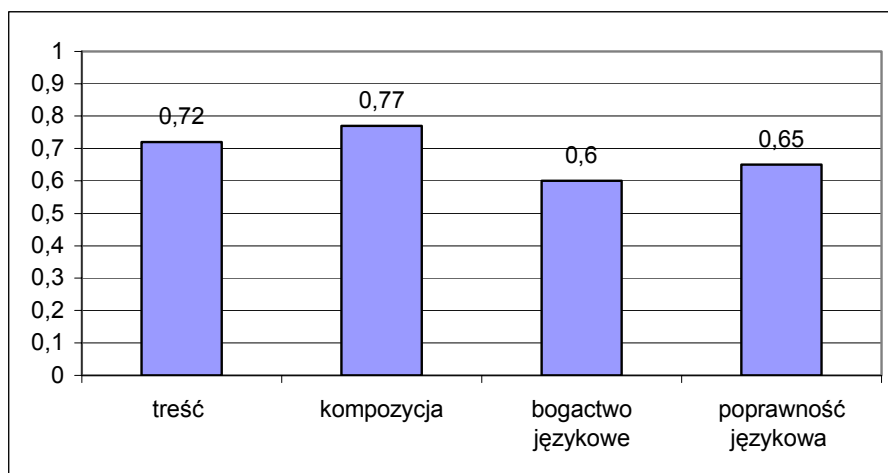
Za wykonanie zadania 14 zdający mogli otrzymać maksymalnie 18 punktów. Kryterialnej ocenie tego zadania podlegała treść (5 punktów), kompozycja (4 punkty), bogactwo językowe (5 punktów) i poprawność językowa (4 punkty). Prace całkowicie niezgodne z tematem nie podlegały ocenie i po konsultacji z przewodniczącym zespołem egzaminatorów otrzymywały 0 punktów w każdym kryterium. Wypowiedzi zdających, które znacznie odbiegały od wybranego tematu były oceniane, ale w kryterium treści egzaminatorzy przyznawali im odpowiednio mniejszą liczbę punktów.

W tabeli 19. przedstawiono obszar standardów wymagań sprawdzany w zadaniu 14.

Tabela 19. Wypowiedź pisemna – zadanie 14 – sprawdzane standardy wymagań

Obszar – standard
<p>I. Zdający zna:</p> <p>1) różnorodne struktury leksykalno –gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi poprawnych pod względem fonetycznym/ortograficznym, morfosyntaktycznym i leksykalnym, w zakresie następujących tematów:</p> <p>a) człowiek – dane personalne, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, uczucia i emocje, problemy etyczne,</p> <p>b) dom – miejsce zamieszkania, opis domu, pomieszczeń domu i ich wyposażenia,</p> <p>i) kultura – dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze,</p> <p>l) nauka i technika – odkrycia naukowe, wynalazki, obsługa i korzystanie z urządzeń technicznych, współczesne środki przekazu i przetwarzania informacji,</p> <p>2) zasady konstruowania różnych form prostych wypowiedzi:</p> <p>b) pisemnych – opisu, rozprawki, recenzji, opowiadania.</p>
<p>III. Zdający wykazuje się umiejętnością tworzenia tekstu (produkcji) w postaci:</p> <p>2) dłuższej, wieloaspektowej wypowiedzi pisemnej, uwzględniającej:</p> <p>a) opisywanie ludzi, przedmiotów, miejsc, zjawisk, czynności,</p> <p>b) relacjonowanie wydarzeń,</p> <p>c) wyrażania różnorodnych intencji oraz stanów emocjonalnych,</p> <p>d) przedstawianie i uzasadnianie własnych opinii,</p> <p>e) poprawne stosowanie środków leksykalno-gramatycznych adekwatnie do ich funkcji,</p> <p>f) wypowiadanie się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów.</p>
<p>V. Zdający wykazuje się umiejętnością przetwarzania tekstu (<i>mediacji</i>) w zakresie:</p> <p>2) pisania, w tym:</p> <p>a) relacjonowania, przetwarzania i przekazywania tekstów przeczytanych w języku obcym lub ojczystym.</p>

Analiza stopnia wykonania tego zadania w poszczególnych kryteriach, uwzględnianych w jego ocenie, pokazuje, że najtrudniejsze okazało się spełnienie kryterium bogactwa językowego oraz kryterium poprawności językowej – rysunek 19. W tych dwóch kryteriach wypowiedź pisemna okazała się zadaniem umiarkowanie trudnym. Zdający mieli mniejsze problemy ze spełnieniem kryterium treści i kryterium kompozycji.

Rysunek 19. Zadanie 14 – łatwość według kryteriów

Zdający, którzy wypowiadali się w formie rozprawki często nie uwzględniali niektórych punktów branych pod uwagę przez egzaminatorów jako podkryteria w ocenie treści wypowiedzi. Wielu zdających niewłaściwie stawiało tezę, która powinna uwzględniać zarówno dobre, jak i złe strony posiadania urządzeń w domu i odnosić się do tego, że są ułatwieniem i utrudnieniem życia. Niektórzy zdający zapomnieli również, że podsumowanie musi wynikać z tematu i treści rozprawki i powinno zawierać opinię z uzasadnieniem.

Ci, którzy wybrali recenzję filmu nie powinni zapominać, że polecenie obejmowało również zmianę poglądów na życie po obejrzeniu filmu. Brak tego elementu oraz uzasadnienia powodował, że prace zdających, w kryterium treści, były oceniane niżej. W bardzo wielu recenzjach pojawiało się zbyt mało elementów informujących o recenzowanym filmie; natomiast, informacje o zawartości treściowej często skupiały się na streszczeniu recenzowanej pozycji, bez uwzględnienia np. prezentacji postaci, czy problematyki. Zdający mieli również problemy z dokonaniem oceny wybranego filmu; ich ocena była często zbyt ogólna.

Od maturzystów, którzy wypowiadali się w formie opisu, pisząc o postaci literackiej, z którą mogliby się zaprzyjaźnić, wymagany był opis postaci literackiej z uwzględnieniem elementu zaprzyjaźnienia się oraz uzasadnienie; brak tych dwóch obniżał ocenę opisu w kryterium treści.

Na ocenę kompozycji wpływały: logika i harmonia tekstu, odpowiedni podział na akapity, z zachowaniem właściwych proporcji i konsekwencją w układzie graficznym, zgodnym z treścią pracy, oraz objętość wypowiedzi.

Oceniając prace zdających w kryterium bogactwa językowego, egzaminatorzy brali pod uwagę poziom słownictwa i frazeologii, struktury użyte we właściwym kontekście oraz styl wypowiedzi, który powinien być odpowiednio dobrany do treści i formy wypowiedzi. Spełnienie kryterium bogactwa językowego przysporzyło zdającym najwięcej trudności. Bardzo duża liczba zdających posługiwała się słownictwem i strukturami składniowymi na poziomie podstawowym.

Egzaminatorzy często zwracali uwagę na bardzo niski poziom prac nie tylko w kryterium bogactwa językowego, ale również w kryterium poprawności językowej; podkreślali liczne błędy gramatyczne i leksykalne popełniane przez zdających. Liczba błędów językowych występujących w rozprawkach, opisach i recenzjach była czasami tak duża, że egzaminatorom trudno było ocenić treść całej wypowiedzi pisemnej.

5. Organizacja oceniania prac maturalnych

Struktura organizacyjna zespołów oceniających prace maturalne z języka angielskiego w 2005 r.

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna

Koordinator OKO – L 1 Lublin	Koordinator OKO – L 2 Lublin	OKO – L 3 Zamość	OKO – L 4 Lubartów
ZE – L1/1	ZE – L2/1	ZE – L3/1	ZE – L4/1
ZE – L1/2	ZE – L2/2	ZE – L3/2	ZE – L4/2
ZE – L1/3	ZE – L2/3	ZE – L3/3	
ZE – L1/4	ZE – L2/4		
ZE – L1/5	ZE – L2/5		
ZE – L1/6	ZE – L2/6	OKO – L 5 Chełm	OKO – L 6 Biała Podlaska
ZE – L1/7	ZE – L2/7	ZE – L5/1	ZE – L6/1
	ZE – L2/8	ZE – L5/2	ZE – L6/2
	ZE – L2/9		
Koordinator OKO – M 1 Kraków	Koordinator OKO – M 2 Kraków	Koordinator OKO – M 3 Kraków	Koordinator OKO – M 4 Nowy Sącz
ZE – M1/1	ZE – M2/1	ZE – M3/1	ZE – M4/1
ZE – M1/2	ZE – M2/2	ZE – M3/2	ZE – M4/2
ZE – M1/3	ZE – M2/3	ZE – M3/3	ZE – M4/3
ZE – M1/4	ZE – M2/4	ZE – M3/4	ZE – M4/4
ZE – M1/5	ZE – M2/5	ZE – M3/5	ZE – M4/5
ZE – M1/6	ZE – M2/6	ZE – M3/6	ZE – M4/6
	ZE – M2/7		
	ZE – M2/8	Koordinator OKO – P 1 Rzeszów	Koordinator OKO – P 2 Krosno
Koordinator OKO – M 5 Tarnów	ZE – M2/9	ZE – P1/1	ZE – P2/1
ZE – M5/1	ZE – M2/10	ZE – P1/2	ZE – P2/2
ZE – M5/2	ZE – M2/11	ZE – P1/3	ZE – P2/3
ZE – M5/3	ZE – M2/12	ZE – P1/4	ZE – P2/4
ZE – M5/4	ZE – M2/13	ZE – P1/5	ZE – P2/5
ZE – M5/5	ZE – M2/14	ZE – P1/6	
	ZE – M2/15		
	ZE – M2/16	OKO – P 3 Tarnobrzeg	OKO – P 4 Przemyśl
OKO – M 6 Oświęcim		ZE – P3/1	ZE – P4/1
ZE – M6/1		ZE – P3/2	ZE – P4/2
ZE – M6/2		ZE – P3/3	ZE – P4/3

Pogrubioną czcionką oznaczono te zespoły, które oceniały prace maturalne w czerwcu. Pozostałe zespoły pracowały w czasie dwóch weekendów majowych.

Egzaminatorzy, wpisani do ewidencji OKE Kraków, oceniali tylko zadania otwarte z Arkusza I i Arkusza III. W przypadku egzaminu maturalnego z języka angielskiego były to zadania: 6 (krótki tekst użytkowy), 7 (dłuższy tekst użytkowy), 13 (stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych) i 14 (wypowiedź pisemna).

Egzaminatorzy pracowali w zespołach pod nadzorem przewodniczącego. Przed przystąpieniem do oceniania prac wszyscy egzaminatorzy uczestniczyli w kilkugodzinnym szkoleniu, przeprowadzonym przez przewodniczącego zespołu, podczas którego przypomniano kryteria oceniania zadań otwartych, zaprezentowano i omówiono uściślenie kryterium treści, oceniono wspólnie kilka przykładowych prac oraz omówiono ich ocenę. Materiały szkoleniowe wykorzystane w szkoleniu egzaminatorów bezpośrednio przed ocenianiem prac zawierały ustalenia dokonane w trakcie spotkania przedstawicieli ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie. Przed rozpoczęciem oceniania egzaminatorzy zapoznani zostali również ze szczegółowym zakresem obowiązków, który otrzymali do podpisania. Egzaminatorzy oceniali prace zgodnie z przyjętymi kryteriami i ustaleniami, nanosili swoją ocenę pod pracami zdających, a następnie przynosili punkty przyznane w poszczególnych kryteriach na karty.

Głównym obowiązkiem przewodniczącego zespołu było nadzorowanie rzetelności oceniania prac egzaminacyjnych, udzielanie egzaminatorom i weryfikatorom informacji zwrotnej o sposobie oceniania zadań oraz decydowanie o liczbie punktów za te zadania, w których wystąpiły rozbieżności pomiędzy oceną egzaminatora a oceną weryfikatora.

Okolo 10% prac poddanych zostało weryfikacji. Egzaminator-weryfikator oceniał prace zanim trafiały one do egzaminatorów; nie oznaczał na nich żadnych błędów, swoją ocenę nanosił na specjalnie przygotowanych kartach weryfikacyjnych. Egzaminatorzy, których ocena wymagała konsultacji zapraszani byli na indywidualną rozmowę z przewodniczącym, w celu dokonania ostatecznych uzgodnień.

Nad techniczną stroną pracy zespołów (np. wydawanie i odbieranie prac, odrywanie kart odpowiedzi od Arkusza II, sprawdzanie poprawności wypełnienia kart odpowiedzi i oceny) czuwali pełnomocnicy Dyrektora OKE w Krakowie, wykorzystując swoje doświadczenia z oceniania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego.

Zdecydowana większość prac maturalnych z języka angielskiego oceniona została w trakcie dwóch pierwszych weekendów – 20-22 maja i 27-29 maja. W czasie pierwszego weekendu oceniania, w 16 Ośrodkach Koordynacji Oceniania, pracowało 38 zespołów, oceniając tylko prace z poziomu podstawowego. Podczas drugiego weekendu, również w 16 Ośrodkach Koordynacji Oceniania, oceny prac podjęło się 29 zespołów egzaminatorów. Oceniano prace z poziomu podstawowego oraz prace z poziomu rozszerzonego (dany zespół egzaminatorów oceniał prace tylko z jednego poziomu); 11 zespołów oceniało Arkusz I, 18 zespołów pracowało nad Arkuszem III.

Po drugim weekendzie oceniania w czterech Ośrodkach Koordynacji Oceniania kontynuowano prace: OKO Lublin (4 zespoły), OKO Kraków (10 zespołów), OKO Nowy Sącz (1 zespół), OKO Przemyśl (1 zespół).

W sumie pisemny egzamin maturalny z języka angielskiego oceniony został przez 856 egzaminatorów, spośród których 51 osób pełniło funkcje przewodniczących zespołów lub koordynatorów egzaminu maturalnego, a 95 egzaminatorów oceniało prace jako pierwsi oceniający, wykonując obowiązki tzw. egzaminatora-weryfikatora.

Większość egzaminatorów, którzy pracowali przy ocenianiu egzaminu maturalnego z języka angielskiego w sesji letniej 2005 r. stawilo się do pracy w więcej niż jeden weekend (tabela 20.).

Tabela 20. Ocenianie prac maturalnych z języka angielskiego

Termin oceniania	Liczba egzaminatorów	Liczba zespołów / przewodniczących	Liczba koordynatorów	Liczba Ośrodków Koordynacji Oceniania
20-22 maja	732	38	9	16
27-29 maja	475	29	9	16
3-5 czerwca	159	7	2	3
8-14 czerwca	128	9	2	3
RAZEM	1494	83		

Ocenianie prac maturalnych z języka angielskiego przedłużyło się. Czynnikiem, który sprawił, że kontynuowano je w czerwcu, dłużej niż zakładano, była dużo niższa frekwencja w drugi weekend oceniania (27-29 maja). Planowano, że w tych dniach egzaminatorzy ocenią więcej prac niż w czasie pierwszego weekendu (20-22 maja), ponieważ 27 maja zespoły rozpoczynały pracę w godzinach rannych, a nie, tak jak 20 maja, w godzinach popołudniowych. Rzeczywistość okazała się jednak inna. W Ośrodkach Koordynacji oceniania stawilo się mniej egzaminatorów i w porównaniu do tych, którzy oceniali prace z poziomu podstawowego, oceniający zadania z Arkusza III pracowali zupełnie w innym tempie. Zrozumiałą rzeczą jest, że ocena wypowiedzi pisemnej z poziomu rozszerzonego jest bardziej czasochłonna, wymaga większego skupienia, intensywniejszej pracy. Porównując, jednak, liczbę prac ocenioną przez egzaminatorów oraz opierając się na relacjach z Ośrodków Koordynacji Oceniania, z żalem należy stwierdzić, że drugi weekend oceniania, w przypadku niektórych zespołów lub egzaminatorów zakończył się zbyt wcześnie. Egzaminatorzy zwracali uwagę na bardzo niski poziom językowy wypowiedzi pisemnych z poziomu rozszerzonego, który wydłużał ocenę poszczególnych prac. Inni stresowali się tym, że koledzy i koleżanki z zespołów oceniających wypowiedzi pisemne z poziomu podstawowego pracowali bardziej wydajnie. W przyszłości ocenianie prac z poziomu rozszerzonego z pewnością zorganizowane zostanie inaczej, lecz niezależnie od zmian, wszyscy egzaminatorzy powinni zdawać sobie sprawę, że są egzaminatorami posiadającym uprawnienia do oceniania prac z dwóch poziomów egzaminu. Szczególne podziękowania należą się tym egzaminatorom, którzy zostali do samego końca oceniania prac maturalnych z języka angielskiego oraz wszystkim przewodniczącym zespołów i koordynatorom.

6. Podsumowanie – wnioski

Arkusz I zastosowany podczas pisemnego egzaminu maturalnego z języka angielskiego w maju 2005 r. okazał się łatwy. Należy zwrócić jednak uwagę na fakt, iż egzamin z języka obcego nowożytnego zdawany na poziomie podstawowym to egzamin obowiązkowy dla całej populacji maturzystów. Arkusze (II i III) obejmujące zadania odpowiadające wymaganiom dla poziomu rozszerzonego były arkuszami umiarkowanie trudnymi.

Analiza zadań i wyników uzyskanych przez zdających pisemny egzamin maturalny z języka angielskiego powinna pomóc nauczycielom w planowaniu pracy z uczniami, którzy przystąpią do egzaminu w kolejnych sesjach. Warto uwzględnić poniższe sugestie:

- ⇒ stosowanie większej liczby ćwiczeń wzbogacających słownictwo,
- ⇒ systematyczne rozwijanie sprawności rozumienia ze słuchu oraz sprawności czytania i pisania,
- ⇒ wprowadzanie jak największej liczby ćwiczeń rozwijających sprawność rozumienia ze słuchu i sprawność czytania, polegających na wyszukiwaniu fragmentów tekstu stanowiących uzasadnienie dla poprawnych odpowiedzi,
- ⇒ zwiększenie liczby ćwiczeń mających na celu wykształcenie umiejętności komunikatywnego realizowania poleceń do wypowiedzi pisemnych,
- ⇒ podkreślenie roli komunikatywnego przekazu wszystkich informacji określonych w poleceniach do krótkiego i dłuższego tekstu użytkowego,
- ⇒ dokładniejsze zapoznanie uczniów z kryteriami oceniania wypowiedzi pisemnych podanych w Informatorze maturalnym; np. zwrócenie uwagi na podkryteria brane pod uwagę w ocenie treści wypowiedzi pisemnej w Arkuszu III,
- ⇒ regularne sprawdzanie tekstów pisanych przez uczniów pod kątem stosowanego słownictwa, struktur gramatycznych i zasad ortografii,
- ⇒ wprowadzanie większej liczby ćwiczeń w celu rozwijania umiejętności rozpoznawania struktur leksykalno-gramatycznych i stosowania struktur – zadania sprawdzające te umiejętności sprawiły najwięcej problemów zdającym egzamin maturalny z języka angielskiego na poziomie rozszerzonym.

Przyszli zdający powinni również zdawać sobie sprawę, jak ważne jest właściwe i staranne wypełnienie karty odpowiedzi do zadań zamkniętych oraz dokładne zapoznanie się z instrukcją podaną na pierwszej stronie każdego arkusza egzaminacyjnego. Istotną rzeczą jest także uświadomienie maturzystom, że wypowiedzi pisemne całkowicie niezgodne z tematem i/lub z poleceniem nie podlegają ocenie i otrzymują 0 punktów w każdym kryterium. Zdający powinni też wiedzieć, że egzaminatorzy mają prawo i obowiązek złożyć wniosek o unieważnienie pracy w przypadku stwierdzenia niesamodzielności danego zdającego.